

LDDP nori susigražinti „Valstiečių laikraštį“

Vilnius, balandžio 26 d. (LR) — LDDP ketina susigražinti „Valstiečių laikraštį“, rašo Kęstutis Jauniškis „Lietuvos ryte“. Vyriausybė parengė nutarimo projektą „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimų „Valstiečių laikraštis“ leidinio klausimu pripažinimo netekusiais galios“. Projekte, be kita ko, numatoma panaikinti 1991 m. rugpjūčio 27 d. Gedimino Vagnoriaus vyriausybės priimtą nutarimą, kuriuo „Valstiečių laikraštis“ steigėjų teisės perduodamos Žemės ūkio ministerijai.

Šį nutarimą G. Vagnoriaus vyriausybė priėmė vykdydama Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. rugpjūčio 22 d. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl LKP (SSKP) turto paėmimo“ įgyvendinimo“. Įsigaliojus šiam nutarimui, „Valstiečių laikraštis“ steigėjais tapo Žemės ūkio ministerija, redakcijos kolektyvas, Žemdirbių Sąjūdis, Ūkininkų Sąjunga ir Žemės Savininkų Sąjunga. Žemdirbių Sąjunga, būdama opozicijoje tuometinei valdžiai, akcijų atsisakė.

Buvęs „Valstiečių laikraštis“ redaktorius, Seimo LDDP frakcijos narys Vladas Būtenas „Lietuvos ryto“ žurnalistui pasakė, kad LDDP kreipėsi į Valstybės kontrolės departamentą ir Spaudos kontrolės valdybą, kad būtų patikrinta, ar „Valstiečių laikraštis“ buvo privatizuotas teisėtai. Pasak V. Būteno, laikraštis priklausęs Lietuvos Komunistų Partijai, po to pagal galiojančius įstatymus tapo LDDP leidiniu, o vėliau G. Vagnoriaus vyriausybės nutarimu buvo perduotas Žemės ūkio ministerijai. Būtenas teigė, kad pakeisti laikraščio statusą galėjo tik teismas.

V. Būtenas pareiškė, jog nei patikrinimo išvadų, nei vyriausybės nutarimo projekto nėra matęs. Paklaustas, koks

bus „Valstiečių laikraščio“ statusas, jeigu vyriausybė priartars nutarimo projektui, V. Būtenas atsakė, kad laikraštis neatitiks dabartinei valdančiai partijai LDDP. „Tai yra privatizavimo teisėtumo, o ne išvalstybinimo problema“, sakė pašnekovas. Jo nuomone, norint pakeisti laikraščio statusą, reikėtų keisti įstatymus.

Seimo LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas Justinas Karosas sakė, kad LDDP žinojo, jog „Valstiečių laikraštis“ buvo privatizuotas nesilaikant įstatymų. „Tuo metu tylėjome, nes nenorėjome kelti politinio triukšmo. Bet dabar, kai triukšmą sukėlė jie ir remia jį (opozicija — Red.) yra proga šį dalyką atstatyti įstatymiskai“, sakė J. Karosas.

Paklaustas, ar laikraštis vėl atiteks LDDP, J. Karosas atsakė, kad „kaip ir buvo, jis įstatymiskai lieka mūsų turtais, o po to mes sprendime, ką su juo daryti: galbūt kam nors perduosime ar padovanosime“. „Atstatykimė teisybę, jeigu tu dalyko prašo kai kurie žmonės“, sakė Justinas Karosas. Jo nuomone, iškilus Lietuvos Komunistų Partijos turto likimo problemai, atsirado gera proga išsiaiškinti „Valstiečių laikraščio“ privatizavimo teisėtumą.

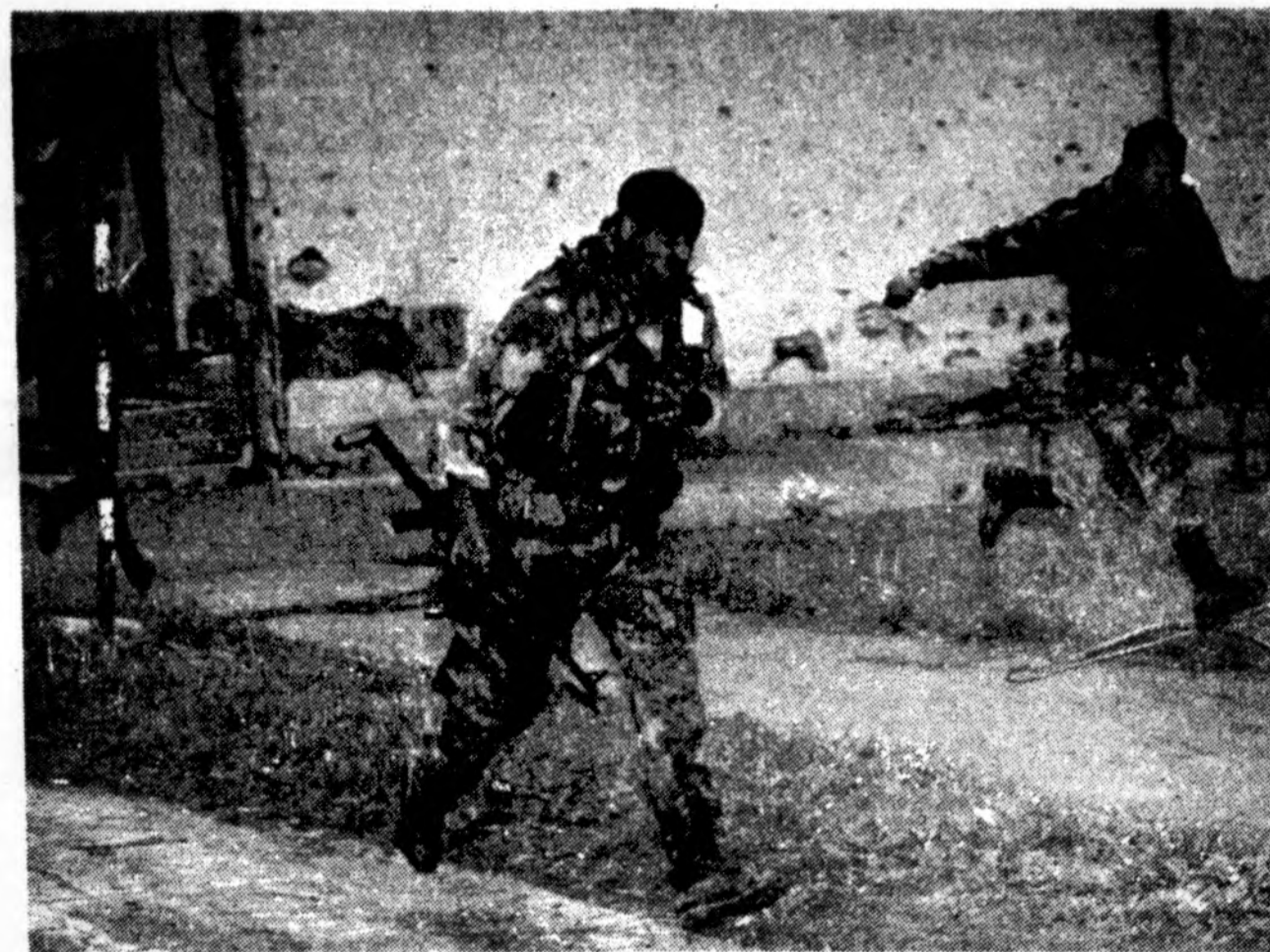
Paklaustas, ar valdančioji partija neketina peržiūrėti ir kitų laikraščių statuso, J. Karosas atsakė neigiamai. Į klausimą, ar LDDP nebijo dar vieno skandalo, frakcijos seniūno pavaduotojas atsakė, jog į partijos turto likimą 1991 metais buvo žiūrima per padidintą stiklą, todėl „jeigu norima įstatyminės tvarkos tuo pasiūlymu, kurį išklė „Respublika“, tai mes ją bandykime atstatyti įstatymiskai. Be to, esu įsitikinęs, kad jokio kitokio triukšmo dėl partijos turto neiškils“.

Du kartus per savaitę 103,000 egzempliorių tiražu leidžiamo „Valstiečių laikraštis“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas L. Jurska sakė, kad 1992 m. birželio 28 d. Aukščiausiasis Teismas paliko galioti Vilniaus miesto pirmosios apylinkės teismo sprendimą, jog „Valstiečių laikraštis“ statusas buvo pakeistas teisėtai. Į teismą tuomet kreipėsi LDDP. „Jeigu mus nacionalizuos, tai išgarsėsime, nes būsimė pirmieji. Mes remsimės Aukščiausiojo Teismo sprendimu, nes privatizavome turta, kuris priklausė Lietuvos Komunistų Partijai“, sakė L. Jurska.

Seimo Tėvynės Sąjungos frakcijos seniūnas Andrius Kubilius sakė, kad „Valstiečių laikraštis“ nacionalizavimo neverta net komentuoti — „LDDP elgiasi kaip žveriuokas, užspaustas į kampą“.

Rusija nori apdovanoti iš Lietuvos išdo

Vilnius, balandžio 28 d. (Elta) — Rusijos ambasadorius Lietuvoje Nikolaj Obertyšev balandžio 28 d. įteikė 50-to Pergalės jubiliejaus medalius pirmiesiems šimtui Lietuvoje gyvenantiems „Didžiojo Tėvynės karo“ veteranams. Tačiau, norėdama apdovanoti 15,000 Lietuvoje gyvenančių karo veteranų pensininkų vien-

Kroatijos kariai bėga slėptis Jasenovac mieste, ji užpuolus serbams sukileliams. Nuo 1991 m. ji valdė serbų sukileliai, bet kroatai jį atėmė masiniu puolimu gegužės 1 d., kai peržengdami Jungtinių Tautų nustatytą paliaubų liniją ėmėsi jį atsiimti iš serbų, naudodami tankus, artileriją ir kovinius lėktuvus. Nors kroatai puolimą pavadino tik ribotu „ypatingu policijos pajėgų“ ėjimu, juo buvo sulaužyta 1994 m. kovo 29 d. serbų ir kroatų pasirašyta „nuolatinių paliaubų“ sutartis, kuriai tarpininkavo JAV. Puolimui kroatai panaudojo 2,500 dalinių, puolantių iš rytų ir vakarų. Juos atremdami, serbai apšaudė du kroatų miestus ir paėmė belaisviais 115 Jungtinių Tautų kareivių bei civilių policininkų rytinėje Krajinos srityje. Prasidėjus kroatų puolimui atsiimti rytinę Slavoniją, apie 2,000 Jungtinių Tautų taikos palaikytojų bėgo slėptis, o Jungtinių Tautų igaliojinis šiai sričiai pradėjo pasitarimus su aukštais Kroatijos ir serbų pareigūnais, stengiantis užtikrinti, kad šie puolimai neišvystytų tikrą karą.

Z. Brzezinski: Vakarai nenori antirusiško kalbų

Vilnius, gegužės 1 d. (Elta) — Naujausiomis NATO narėmis gali tapti Lenkija, Čekija, ir Vengrija. Baltijos šalys — iškart mūsų politikų kalbos objektyviai padeda Maskvos diplomatai, jis sakė.

Keturioms dienoms atvykęs į Lietuvą, Z. Brzezinski gegužės 1 d. susitiko su Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku, Seimo pirmininku Česlovu Juršėnu, Užsienio reikalų ministru Povilu Gyliu, Vilniaus universiteto rektoriumi Rolandu Pavilioniu ir akademinė visuome-

taip pat pažymėjo, kad euro- piečiai nenori, kad NATO plėtimaisi igautų antirusiško pobūdį, todėl „antirusiškos“ mūsų politikų kalbos objektyviai padeda Maskvos diplomatai, jis sakė.

Lietuvos delegacija Kolumbijoje

Vilnius, gegužės 1 d. (Elta) — Kolumbijos sostinėje Bogota su oficialiu vizitu besilankanti Lietuvos Respublikos delegacija susitiko su šios šalies politiniais vadovais.

Penktadienį vakare ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus vadovaujama Lietuvos vyriausybės delegacija priėmė Kolumbijos Respublikos prezidentas Ernesto Samper Pizano. Susitikime buvo aptarti dvišalio bendradarbiavimo klausimai, tarptautinės problemos.

Vėliau Kolumbijos užsienio reikalų ministras Camilo Reyes Rodriguez ir Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos sekretoritas Albinas Januška pasirašė kultūrinio bendradarbiavimo tarp Lietuvos ir Kolumbijos Respublikų sutartį. Ji pasirašyta penkeriems metams su galimu pratęsimu, numato pasikeitimo meno kolektyvais, ryšius tarp aukštųjų mokyklų, sporto varžybų rengimą.

Penktadienį vakare Kolumbijos Prezidento rūmuose Lietuvos Respublikos delegacijos garbei buvo surengta iškilminga vakarienė. Tuo baigėsi oficiali Lietuvos ministro pirmininko lankymosi Kolumbijoje programa. Delegacija į Vilnių grįžo gegužės 1 d. vakarą.

Infiacija Lietuvoje — mažiausia iš Baltijos šalių

Vilnius, gegužės 1 d. (Elta) — Lietuvos Statistikos departamento pateiktis duomenimis, kovo mėnesį infliacija Lietuvoje buvo mažiausia tarp trijų Baltijos valstybių — 1.4%. Estijoje infliacija kovo mėnesį buvo 2.4%, Latvijoje — 2.6%, o Baltarusijoje — 20%. Tačiau palyginti su vasario mėnesiu infliacija sumažėjo visose keturiose valstybėse.

Lietuva kovo mėnesį aplenkė savo kaimynes ir pagal kai kuriuos kitus augimo rodiklius. Pavyzdžiui, kovo mėnesį Lietuva pardavė arba išsiuntė 30% daugiau pramonės produkcijos, negu vasario mėnesį, o Latvijoje jos parduota 20.7%, Estijoje — 8.3% daugiau negu vasario mėnesį. Baltarusijoje šios apimtys netgi sumažėjo.

Prezidentas pasveikino su Gegužės 1-ąja

Vilnius, gegužės 1 d. (Elta) — Prezidentas Algirdas Brazauskas pasveikino šalies darbininkus su Gegužės pirmąja. Reguliariame pirmadienio pokalbyje per Lietuvos radiją, jis pažymėjo, kad ši diena švenčiama daugelyje pasaulio, ypač Europos, šalių. „Tai ne milijonierių, o dirbančių žmonių šventė“, sakė prezidentas. „Nuosavybės pagrindas yra darbas“ pabrėžė Algirdas Brazauskas.

Jis priminė Vatikano II susirinkimo dokumentus, kuriuose pažymima, kad darbas yra aukščesnis dalykas su kitais ekonominio gyvenimo elemen-

Brazauskas ragina keisti Konstituciją

Vilnius, gegužės 1 d. (Elta) — Prezidentas Algirdas Brazauskas tikisi, kad Lietuvos politikai pradės aktyviau svarstyti konstitucinę pataisą, leidžiančią užsieniečiams įsigyti žemę nuosavybės teise. „Tokią nuostatą diktuoja ne tik taktiniai siekimai priartinti šalies įstatymus prie Europos Sąjungos normų, bet ir mūsų gyvenimo realijos“, sakė jis reguliariame pirmadienio pokalbyje per Lietuvos radiją. Algirdo Brazauskos nuomone, pirmajame etape galima kalbėti apie pardavimą žemės, kuri nenaudojama žemės ūkio gamybai. Žemę galima parduoti su nemažomis išlygomis, kaip daroma kai kuriose šalyse, sakė jis.

Balandžio 11 d. Vilniaus meru buvo išrinktas Alis Vidūnas (kairėje), o balandžio 13 d. Kauno meru Rimantas Tumosa (dešinėje). Abu priklauso Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) partijai.

Sakalas: LDDP kerštuoja spaudai

Vilnius, balandžio 28 d. (Elta) — „Valstiečių laikraštis“ privatizavimo teisėtumą pripažino Aukščiausiasis Teismas, todėl valdančios partijos pastangos susigražinti jį neturi jokio pagrindo, mano Socialdemokratų Partijos vadas Aloyzas Sakalas. Jis kritikavo valdančios daugumos veiksmus, kurių jį ėmėsi,

Vilnius, balandžio 24 d. (BNS) — Grįžęs iš Rygoje vykusio Baltijos Asamblėjos posėdžio, šios organizacijos pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičkauskas sakė, kad kitąmet numatomas rengti bendras Baltijos Tarybos ir Šiaurės Tarybos posėdis bus „milžiniškos reikšmės politinis įvykis“.

Apie numatomą tokį renginį oficialiai paskelbta savaitgalį Rygoje vykusioje 6-ojoje Baltijos Asamblėjos sesijoje bei pirmajame Baltijos Tarybos posėdyje. E. Bičkauskas balandžio 24 d. spaudos konferencijoje Vilniuje sakė, kad neatmetama galimybė bendrą Baltijos ir Šiaurės Tarybų posėdį surengti Vilniuje. Tačiau tam reikia Lietuvos prezidento ir vyriausybės sprendimo, nes iškyla net ir viešbučių problemų.

Tokiame posėdyje dalyvautų 200 parlamentarų iš Šiaurės šalių (Danija, Islandija, Norvegija, Suomija, Švedija) 60 parlamentarų iš Baltijos valstybių, taip

pat aštuonių šalių premjerai ir užsienio reikalų ministrai. Nors tokį bendrą posėdį norėtų surengti Ryga, Vilnius jį jį pretenduoja dėl kitų metų balandžio mėnesį Lietuvoje vyksiančio Baltijos Tarybos posėdžio. Gruozio pradžioje Baltijos Asamblėja vyks Taline.

Egidijaus Bičkauskos nuomone, Vilniuje galima būtų surengti Baltijos Tarybos posėdį, o antrą dieną — bendrą Baltijos Tarybos ir Šiaurės Tarybos posėdį.

Komentuodamas Rygoje vykusią sesiją, Bičkauskas pažymėjo ir aktyvėjantį praktinį Baltijos Asamblėjos bendrą darbiavimą su Beneliukso šalimis (Belgija, Olandija ir Liuksemburgu). Pirmasis susitikimas su Beneliukso šalių parlamentarais teisininkais numatytas rudenį. Jame būtų aptariami įstatymai bei Baltijos šalių dalyvavimo Šengeno sutartyje galimybės. (Šengeno šalys savo tarpe panaikino sienų kontrolę).

Kalbėdamas apie Lietuvos ir Estijos jūrų sienos problemas su Latvija, E. Bičkauskas pažymėjo, kad buvo atsisakyta parengto rezoliucijos projekto bei kreipimosi į trečiąsias šalis. Pasak Seimo vicepirmininko, neigiamai buvo įvertinta tai, kad šalių vyriausybės tarpusavyje ėmė susirašinėti notomis. Latvijos premjeras Maris Gailis pažadėjo, kad vyriausybės iškilusius problemas išspręs pačios. Bičkauskas taip pat pastebėjo, kad Rusija mėgina labai išpūsti šiuos nesutarimus.

Baltijos šalių integracija, Seimo vicepirmininko nuomone, vyksta „normaliu tempu“, nors norėtųsi, kad viskas vyktų greičiau. Egidijus Bičkauskas pažymėjo, kad naujoji Estijos delegacijos vadovo Arnold Ruutel pozicijos nuo ankstesniojo vadovo Ulo Nugi nesiskiria, o pastarasis buvo Baltijos vienybės šalininkas. Bičkauskos nuomone, negalima kalbėti apie bendrą Estijos skeptiškumą Baltijos vienybės atžvilgiu, o tik apie tokių atskirų tos šalies parlamentarų nuomonę.

Kaune rasta neteisėtai gautos nuosavybės

Vilnius, balandžio 28 d. (Elta) — Surengęs pirmąją spaudos konferenciją naujas Kauno meras Rimantas Tumosa, be kita ko, pažymėjo, kad naujoji miesto vadovybė, perimdama darbą, kai kuriuose skyriuose randa tikslintinos informacijos. Kaip pavyzdį meras paminėjo, jog yra firmų, nekonkuro tvarka gavusių žemės sklypus bei pasižadėjusių pervesti miesto reikmėms tam tikras sumas, tačiau to nepadariusių. Taip pat dėl kol kas neiškių priežasčių į nebudžetinį miesto fondą nepateko 2,713,246 litų.

KALENDORIUS

Gegužės 3 d.: Šv. Pilypas ir Jokūbas, apaštalai; Aleksandras, Juvenalis.

Gegužės 4 d.: Florijonas, Antanina, Beržas, Mintautė. 1902 m. gimė visuomenininkas, ateitininkas Pranas Dielininkaitis.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

KAZIUKO MUGĖ WASHINGTONE

Balandžio pirmąjį sekmadienį Washingtono ir apylinkių lietuvių sutraukė visų laukiama tradicinė Kaziuko mugė. Nors ir šaltoka, bet saulėta balandžio 2-ros dienos popietė, pasipuošusi vyšnių žiedais ir geltonais narcizais, papuošė ir laukiama mugę bei susirinkusių dalyvių nuotaiką. Mugė dar praturtino ir atsilankę garbingi svečiai — buvęs JAV ambasadorius Lietuvai Darryl Johnson ir jo žmona, Lietuvos ambasadorius dr. A. Eidintas, Birutė Eidintienė ir jų sūnus Donatas, A. ir R. Rimai, Baltimorės radijo valandėlės vedėjas Laskauskas su žmona, kun. K. Pugevičius ir Šv. Elzbietos parapijos klebonas Fr. Macfarlan, kurio mokyklos salėje jau kelinti metai iš eilės ši mugė vyksta.

Jauki salė, su baltomis staltiesėmis apdengtais stalais ir geliu puokštemį visur, rodė skautų ir skaučių kruopštumą bei pasiruošimą, o šonuose sustatyti stalai, su įvairiais muginukais bei tautodailininkų darbais, laukė pirkėjų.

Visus mugės darbus atliko skautės Židinetės ir skautai akademikai, nes jau keli metai Washingtono Kaziuko mugėse nebematoma išsirikusių jaunųjų skautų bei skaučių. Tai skaudus reginys, bet reikia tikėti, kad tai tik laikinas, nes i mugę atsilankė ir jaunų šeimų su augančiais vaikučiais, kuriems už kelių metų ši skautų organizacija bus taip pat svarbi, kaip visiems tiems, kurie su-ruošė šią mugę.

Mugė vadovavo nenuilstanti skautų organizacijos darbuotoja v.s. fil. Meilė Mickienė ir jos pavaduotoja Regina Liogienė. Virtuvės darbus atliko skautai akademikai su ps. fil. Danute Hoffmaniene ir fil. Algūju Šilu priešaky. Sesė Vida Čėjauskienė tvarkė kavine, kuri šioje mugėje buvo tikrai pasigėrėtina su savo puikiais tortais ir kitais kepiniais.

Mugę praturtino vietinio tautodailininko Mindaugo ir sesės Irenos Jankauskų stalas su medžio drožiniais ir gintaro paveiksais. Ados Vodopolaitės nuostabių margučiai-velykaičiai, kurių marginimą ji prie stalo net ir rodė demonstravo. Sesės Aldonos Simanavičienės tautiniais drabužiais papuoštos lėlės, Laimos Simanavičienės sukurti papuošalai. Prie sesės

Aldonos stalo buvo malonu matyti svečių iš Lietuvos, jos pusbroli, žymų liudies meistrą Peleckį, kurio rūpintojėliai puošia ne vieną išeivijos sodybą. Iš Baltimorės atvyko Algis Grintalis su savo gintaro dirbiniais ir A. Sakalauskas su medžio kūrbybos darbais taip pat papuošė ir praturtino mugę.

Mugės programoje buvo ir nedidelė madų paroda. Iš Lietuvos atvykusi drabužių kūrėja Onutė Kujelienė, talkinama jaunų modeliotojų, rodė savo sukurtus drabužius. Tai buvo laisvos palaidinukės, sijonai ir suknelės, kuriuose atsispindėjo Onutės laki vaizduotė naudojant lietuviškius motyvus.

Mugės komendantas buvo visuomet gerai nusiteikęs, buvęs Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininkas, ps. fil. Paulius Mickus. Paulius ne tik fizinius darbus atliko, bet jautėsi tikru šeiminku ir savo imponuojančiu balsu kvietė svečius vaišintis, atkreipti dėmesį į madų parodą, pravedė laimėjimus ir palaike bendrą tvarką mugėje.

Mugės metu buvo renkami drabužiai, žaislai ir kitokios gėrybės Lietuvos našlaičiams ir vaikučiams su negalia. Ši Washingtono skaučių Židinetė gerą darbą jau keli metai tvarko Teresė Landsbergienė, prisidedant visoms židinetėms. Mugės pelnas skiriamas Lietuvos našlaičiams ir daugia-vaikėms šeimoms. Tai tikrai gražus tikslas įgyvendinant skautų šūkį „Dievi, Tėvynei ir Artimui!“

Mugę praėjo pakilia nuotaika. Sesių Židinetė ir skautų akademikų idėtas darbas buvo visų atsilankusiųjų įvertintas. Iki pasimatymo Kaziuko mugėje ateinančiais metais.

Sesė Elvyra

FILISTERIŲ SKAUTŲ S-GOS SKYRIŲ DĖMESIUI

Visi Filisterių Skautų sąjungos skyriai prašomi iki šių metų gegužės 31 d. atsiųsti narių sąrašus su pilnais adresais ir telefon numeriais. Siunčiama neseniai išrinkta FSS pirmininkei s. fil. Vilijai Kerelytei, 7271 S. Harlem, Bridgeview, IL 60455. Telefonas (708) 594-0400.

Čikagos ir apylinkių skautai ir skautės š.m. kovo 25 d. ir balandžio 2 d. dalyvavę Lietuvių centre, Lemonte, vykusiuose skiltininkų kursuose.

SKILTININKŲ KURSŲ ČIKAGOS SKAUTIJAI

Dvidešimt šeši prityrę skautai, es ir jūr skautai, šįmet lankė Čikagos skautijai ruoštus skiltininkų dviejų dienų kursus. Kursai vyko Lietuvių centre, Lemonte, šeštadienį, kovo 25 d. ir sekmadienį, balandžio 2 d.

Kursus ruošė „Aušros Vartų“, „Kernavės“ tunto Mortos Zauniūtės vardo vyresniųjų skaučių būrelis, kuriam priklausė Teresė Landsbergienė, ugdė skilties dvasią ir savigarbą. Visi kursantai entuziastingai dalyvavo kursuose, nekantriai laukdami savo vietų sekančios sueigos, kurioje galės įgyvendinti naujai įgytas žinias.

Mortos Zauniūtės būrelio sesės džiaugėsi galėjusios praveisti skiltininkų kursus, už ką nori labai padėkoti v.s. fil. Gintarui Plačui, kuris jas paruošė vadovauti šiems kursams. Atiū jam ir sesei v.s. Marytei Utz, kuri rūpinosi kursantų maitinimu skaniais užkandžiais.

5. Skautiška veikla
6. Sueigos planavimas

Kursantai, suskirstyti skiltimis, vadovaudamiesi skautų įstatais, kūrė „idealią žmogų“. Taip pat lygino skautų skiltį su šiuo dienų jaunimo Amerikoje gaujomis (gangs), nagrinėjo jų skirtumus. Nepamiršti buvo ir skautiški žaidimai. Kursantų skiltys planavo sueigą ir iškylą, ugdė skilties dvasią ir savigarbą.

Visi kursantai entuziastingai dalyvavo kursuose, nekantriai laukdami savo vietų sekančios sueigos, kurioje galės įgyvendinti naujai įgytas žinias.

Mortos Zauniūtės būrelio sesės džiaugėsi galėjusios praveisti skiltininkų kursus, už ką nori labai padėkoti v.s. fil. Gintarui Plačui, kuris jas paruošė vadovauti šiems kursams. Atiū jam ir sesei v.s. Marytei Utz, kuri rūpinosi kursantų maitinimu skaniais užkandžiais.

vyr. skautė sl. kand. Jūlytė Plačaitė

CLEVELANDO SKAUČIŲ ŽIDINIUI 25 METAI

Clevelando vyresniųjų skaučių Židinys neseniai šventė savo veiklos sidabrinę sukaktį. Šis darbščių moterų būrys, vienon vieton suvedęs įvairaus amžiaus, įvairių interesų skautes, per visą savo gyvavimą nesvarstė ir nediskutavo tokių klausimų, kaip: „tai kam gi čia to reikia?“, „o kam iš to bus naudota?“ ir kt. Kai iškildavo reikalas, Židinys atsiliepė pozityviu darbu ir veikla.

Su atgimstančia pavasario gamta, atgimsta ir žmogus. Židinetės sukvietė didelį būrį žmonių į savo renginį — madų parodą „Dar kartą pavasarį“.

Pertraukus metu pasirodė ir jauniausios „Grandinėlės“ šokėjos ir Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos mokinės: Teresė Paškonytė, Kristina Paškonytė, Vaiva Bučnytė, Nida Degesytė, Aistė Degesytė ir Lina Beržinskaitė.

Po parodos svetainėje vyko vaišės.

Kaip ir visų Clevelando renginių, puikią programą paruošė Nijolė Kersnauskaitė.

Dabartinė Židinio valdyba: Ingrida Bublėnė, Giedrė Kijauskienė, Liuda Apanienė, Paulina Mašiotienė ir Nijolė Kersnauskaitė.

Nuotr. Gintaro Plačo

VYDŪNO FONDE

Praėjusią savaitę įvyko metinis Vydūno fondo atskaitomybės knygų patikrinimas, kurį atliko filisteriai: Vacys Garbonkus, Leonas Maskaliūnas ir Rita Penčylienė. Valdybos išdėtininko Liūdo Ramanausko vedamos atskaitomybės knygos rastos pilnoje tvarkoje ir išraišai atitinka bankų balansui. Išdėtininko pastangomis, studentai tvarkingai gražina studijų reikalams gautas beprocentines paskolas, o pinigai vėl panaudojami naujų paskolų teikimui. Tik liuanistika studijuojantiems teikiamos stipendijos, kurių fondai gražinti nereikia. Tuo Vydūno fondas išsiskiria iš kitų fondų ir fondo lėšos yra panaudojamos kelis kartus. Visuomenės suatfkti pinigai yra atsakingai naudojami. Fondo pajamos 1994 m. pakilo 30%.

Metinis Vydūno fondo susirinkimas šaukiamas š.m. gegužės 15 dieną (pirmadienį), 7:30 v.v. Lietuvių centre esančioje Vydūno fondo būstinėje, 14911 E. 127th Street, Lemonte. Programoje: praėjusių metų apyskaitos tvirtinimas, 1995 metų darbo planai, tarybos narių rinkimas (kasmet perrenkama dalis narių, arba išrenkami nauji), svarstomi ir kiti Vydūno fondo einamieji reikalai.

Šiuo metu fondo tarybą sudaro 15 rinktu narių. Tarybai vadovauja pirmininkas fil. Leonas Maskaliūnas, pavaduotojas fil. Algirdas Stepatis ir sekretorė fil. Halina Plaušaitienė.

Fondo valdybos plane numatyta 1995 metais išmokėti 47,400 dol. sumą lietuvių studentų paskoloms, knygų leidimui ir jaunimo organizacijų rėmimui. Taip pat bus teikiama dvi metinės fondo premijos, praveistos prel. J. Prunskio įsteigto fondo rašinių konkursams, remiami vydinistika, leidžiami kalėdiniai atvirukai ir kiti tikslai lietuviškos išlaikymo.

VYDŪNO EX LIBRISŲ PARODA

Neseniai buvo atšvesta Vydūno 125 metų gimimo sukaktis. Ta proga buvo surengtas ex librisų konkursas, kuriame dalyvavo 106 dailininkai net iš 14 šalių: Australijos, Argentinos, JAV, Lenkijos, Rusijos, Ukrainos, Ispanijos, Italijos, Latvijos, žinoma, ir Lietuvos bei kitų valstybių. Toks tarptautinis susidomėjimas Vydūnu yra nuostabus reiškinys. Dabar paroda atkeliauja į JAV ir ji bus atidaryta gegužės 13 dieną Lietuvių centre, Lemonte. Paroda ruošia Meno galerija ir Vydūno fondas. Apie parodos atidarymą bus pranešta smulkiu. Visuomenė yra kviečiama parodos atidaryme dalyvauti.

V.M.

STOVYKLOS

Birželio 2-4 d. — Čikagos skautijos Jamboree '95.

Birželio 17-25 d. — Detroito skautijos stovykla Dainavoje, netoli Manchester, Mich.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pjūs Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipinius taisyso nuožūria. Nesunaudotų straipinių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

KELIONĖ BAI DARĖMIS LIETUVOJE

Pavieniai akademinio skautų sąjūdžio nariai liepos 3-5 d. organizuoja baidarių kelionę Lietuvoje. (3 dienas ir 2 naktis). Mūsų tikslas atgaivinti prof. Stepono Kolupailos ir Korp! Vytis tradiciją kasmet baidariuoti Lietuvos upėmis ir ežerais. Šiais metais baidariuosime tautiniame parke rytų Lietuvoje. Šiuo reikalu susirišta su Korp! Vytis ir ASD vadovais Lietuvoje. Teigiamai atsiliepė j.s. ps. Henrikas V. Glosas ir kt. nrs pavėluotai, t.n. Rasa Sprangauskaitė. Baidarės, maistas ir palapinės bus parū-

pintos. Reikia atsigabenti miegmaišius.

Čikagos grupė į Lietuvą išskrenda 27 birželio. ASS nariai ir skautai, norintieji prisidėti, nedelsiant kreipiasi į fil. v.s. Leoną Maskaliūną, 6 Brook Lane, Palos Park, IL 60464, tel.: (708) 361-5128.

Šiais metais baidariuosime LIETUVOJE!

L.M.

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
5540 S. Pulaaki Rd.
Tel. 312-585-2802

Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penkd. 9 v.r. - 3 v.p.p., ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šešt. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas. Pirmia „Medicare Assignment“. Sumokama po vizito.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v.p.p. - 7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždarai, ketvd. 1-3 v.p.p., penkd. ir šešt. 9 v.r. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR ISSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketvd. 12-4 v.p.p., penkd. 12-6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. RAIMUNDAS RUGINIS
Chiropraktinis gydymas nuo nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p. Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 778-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽIUBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Washington, D.C., židinetis š.m. balandžio 2 d. surengtoje Kaziuko mugėje, Washingtone. Iš k.: I eil. — Danutė Cunningham, Nijolė Griniene, Virginija Butienė ir Janina Cikotienė. II eil. — Aldona Kinduriene, Elvyra Vodopolienė, Teresė Landsbergienė, Ramutė Aidienė, Meilė Mickienė, Irena Jankauskienė, Aldona Simanavičienė, Daiva Orentienė ir Regina Liogienė.

Kokiu vardu bevardintume

Sekmadienį, balandžio 30 d., bent dviejuose žemynuose gan kukliai paminėta sukaktis: praėjo lygiai 20 metų po karo, kurį buvo vengiama pavadinti karu. Nors anuomet jis buvo dangstomas įvairiais „nekaltais“ pavadinimais, dabar jau žinomas tikroju — Vietnamo karo — vardu, užsibaigęs 1975 m. balandžio 30 d., kai Šiaurės Vietnamo kariuomenė galutinai užėmė sostinę Saigoną, o amerikiečių dalinių likučiai iš jos turėjo paskubomis pasitraukti. Vietnamo karas pareikalavo daugiau kaip 3 mil. gyvybių ir pakeitė ne tik vietnamiečių, bet ir amerikiečių gyvenimą.

Praėjusį sekmadienį buvusiam Saigone, dabar vadinamame Ho Chi Minh miestu, vyko paradai, iškilės ir žuvusiųjų prisiminimas. Suvažiuavo prieši ir draugai. Dalyvavo ir amerikiečiai, tik šį kartą priimti kaip laukiami svečiai, nes iš Amerikos tikimasi prekybinių ryšių ir turistų atvežamų dolerių.

Dvidešimt metų nėra toks ilgas laiko tarpas. Daug mūsų skaitytųjų gerai prisimena Vietnamo karo sukeltus neramumus ir šiame krašte. Tai buvo protestų, susirėmimų su policija, šaukimo ir kariuomenę kortelių deginimo, riaušių bei streikų metas. Oficialiai skaičiuojama, kad Vietnamo karas tęsėsi maždaug aštuonerius metus (nuo 1965), kai tuometinis JAV prezidentas Lyndon B. Johnsonas ir Vietnamą pasiūtė Amerikos marinių dalinius. Nors Paryžiuje taikos sutartis buvo pasirašyta 1973 m., galutinis amerikiečių pasitraukimas iš Vietnamo įvyko tik 1975 m.

Už įsivėlimą į Vietnamą Amerika turėjo užmokėti labai aukštą kainą: 58,183 žuvusių, 150,000 suluošintų, 2,211 karių, kurių likimas iki šiol nežinomas. Karo reikalams išleista apie 165 bil. dolerių, bet galbūt dar didesnė žala padaryta pačioje Amerikoje, nes Vietnamo karas padalino kraštą į dvi priešingai stovyklas — už ir prieš suintimą kariuomenės ir „nugarbingą mirtį“. Jaunuoliai, kuriems grėse pavojus patekti į Vietnamą, griežtai protestavo, ne-

trukus įsijungę universitetų, kolegijų studentai ir kiti. Ypač neramumais pasižymėjo 1968–1970 m., galima sakyti, neatpažįstamais pakeitę daugelio amerikiečių politinius įsitikinimus ir kultūrinius polinkius. Tai buvo tam tikro laisvėjimo metas, išsiveržimas iš Antrojo pasaulinio pokario galvosenos ir materialistinių rėmų, dominavusių didžiąją visuomenės dalį. Vietnamo karas pareikalavo daugiau kaip 3 mil. gyvybių ir pakeitė ne tik vietnamiečių, bet ir amerikiečių gyvenimą.

Praėjusį sekmadienį buvusiam Saigone, dabar vadinamame Ho Chi Minh miestu, vyko paradai, iškilės ir žuvusiųjų prisiminimas. Suvažiuavo prieši ir draugai. Dalyvavo ir amerikiečiai, tik šį kartą priimti kaip laukiami svečiai, nes iš Amerikos tikimasi prekybinių ryšių ir turistų atvežamų dolerių.

Jaunimas norėjo gyventi: baigti mokslus, susikurti ramią ateitį. Jeigu dėl tos ateities reikėjo kovoti — tik ne tolimame Vietname, o savo nuosavoje žemėje — jaunimas buvo pasiryžęs. Ne vien kovoti, bet ir mirti: kaip tie Kent universiteto studentai 1970 m. gegužės 4 d.

Kaip paprastai didelių sukrėtimų metu, nemažai protestų nuėjo į kraštutinumus, o kai kurie anuomet pradėti sąjūdžiai turėjo įtakos visam tolimiesiam amerikiečių gyvenimui. Tarp jų buvo ir moterų lygių teisių judėjimo pradžia, ir didesnis dėmesys aplinkos taršai, ir vadinamoji „jaunatviška kultūra“, ir kuriai dar ir šiandien orientuojasi verslininkų pasaulis.

Reikėjo daug metų, kol Vietnamo karo padarytos žaizdos Amerikos pradžioje gyti; reikėjo josios sienos Vašingtono su žuvusiųjų pavardėmis, „susitinkamųjų“ švenčių ir paradų, viešo prisipažinimo, kad anuomet padaryta daug klaidų. Kokiu vardu tą konfliktą, užsibaigusį 1975 m. balandžio 30 d., bevardintume, jis buvo tamsi dėmė JAV istorijos puslapiuose ir, reikia tikėtis, gera — nors skauda — pamoka ateičiai.

• Pavadintas „atominės bombos tėvu“, fizikas J. Robert Oppenheimer mirė 1967 m. vasario 18 d. Princeton, NJ.

Žaslių tragedijos aukų pagerbimo metu š.m. balandžio 4 d.

Nuotr. Prano Abelkio

ŽASLIŲ TRAGEDIJOS AIDAS

PRANAS ABELKIS

(Pabaiga)

„Apgedusieji bėgo nuo gaisro kur papuola ir, netekę jėgų, klupo ir nebeatsikėlė. Ir lavonai, ir sužeistieji buvo tik iš pirmo ar antrojo vagono. Iš trečiojo vagono, kuris stovėjo greta benzino cisternos, manoma, kad niekas neišsigelbėjo: liepsna staigiai plykstelėjo ir apėmė visą vagoną. Kiek tame vagonė buvo keleivių, turbūt niekada nesužinosime. (...) Trečiasis vagonas taip sudegė, kad ir žmonių kaulų veik neliko. Net pagal kaulų liekanas buvo nebeįmanoma suskaičiuoti aukų...“

„Vilniaus Elektromechanikos technikumui mokslėivis Arvydas Garnys iš degančių vagonų išnešė tris vaikus. Nepaisydamas mirtino pavojaus, komjaunolis vėl grįžo prie traukinio gelbėti kitų keleivių, tačiau žuvo“. Taip rašiusi „Tiesa“, pranešdama, kad „Už drąsą ir pasiaukojimą gelbstint žmones ir gesinant gaisrą, SSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo vardu A. Garnys apdovanotas medaliu „Už narsumą gaisro metu“. Liepos 8 d. kairiadurčių laikraštis „Į komunistą“ išspausdinta informacija, kad „grupei rajono dirbančiųjų įteikti medaliai“. Apdovanojimų sąrašas tąkart nebuvo žaslėčio A. Garnio, nors apie vaikiną žygdarbių gaisro metu daug buvo kalbama. Tik kažkodėl jis į tą sąrašą nepateko.

Ilgai nedavė ramybės mintis, mėginti bet kokia kaina atsikleisti Žaslių tragedijos paslaptį visuomenei. Tačiau proga atsirado tik Atgimimo laikotarpiu. Tad, gavus leidimą iš Lietuvos Respublikos Aukščiausiojo teismo pirmininko pavaduoto-

jo A. Pėstininko, teko susipažinti su archyvine Žaslių traukinių katastrofos byla. Po to apie tai kolega J. Laurinavičius knyguose „Ugnies giltinė“ rašys: „Tuo metu nežinojau, kad ta pačia tema P. Abelkio redaguojamame ir leidžiamame laikraštyje „Sekmadienis“ (Kaunas) buvo išspausdinta dar vienos autorės — Vandos Vasiliauskaitės dokumentinė apybraiža „Juodasis penktadienis ant bėgių“. Joje minima daug faktų, įvykių, kurie man nebuvo žinomi“.

Remdamiesi publikacija „Juodasis penktadienis...“, išspausdinta „Sekmadienyje“ 1990 m. pabaigoje ir 1991 m. pradžioje (Nr. 1, 3) galima susidaryti bemaž pilną tragedijos ir buvusios sovietinės cenzūros vaizdą.

Žaslių tragedijos istorija prasideda 1975 m. balandžio 4-ąją, penktadienį. Rodos, tai buvo priešvėlykinis penktadienis, tad tądien iš Vilniaus į Kauną vyko labai daug žmonių. Todėl gelžkelių riedėjo net du sukabinti keleivinių traukinių sąstatai. Keleivinis dyzelinis traukinys Nr. 513 iš Vilniaus išvyko laiku. Buvo 4:38 val. p.p. Meteorologinės tarnybos pranešimu tądien užfiksuota: „Giedra. Matomumas geras. Oro temperatūra — 8 laipsniai. Vėjo greitis 7 m per sek.“

Keleivinis traukinys, nemažindamas greičio, artėjo prie Žaslių. Degė žalias šviesoforo signalas. Artimiausias stotis — Kairiadurys. Tačiau, traukiniui išnirus iš už postūlio, mašinistas Č. Tatalis kelyje pastebėjo kliūtį. Greičio skalėje rodyklė buvo prie padalos 80 km/val. Bandė stabdyti, bet viskas įvyko akimirksniu. Mašinistą, apimta

ugnies, iš vagono ištraukė jo padėjėjas.

Buvo 5 val. 35 min. vakaro. Vėliau Kairiadurį rajono prokuratūros tardytojas, I klasės teisėjas Pagoželskas rašys apžiūros (ji atlikta tą patį vakarą) protokolą: „Dyzelinio traukinio vagonas apvirtęs ant šono ir pietų puse. Kiti trys vagonai nuo bėgių nuėjo, bet neapvirte. Antrame vagonė nuo Kauno, t.y. nuo durų, guli krūva suaugusių lavonų. Trečias vagonas istrigęs į cisterną su benzinu, kuri stovi trečiame kelyje. Prie to cisternos link Kauno yra vagonas su mediniais pagėbiais. Jie dega“.

Respublikos laikraščiai balandžio 6 d. paskelbė LSSR Ministrų Tarybos pranešimą, kuriame taip pasakyta: „Žaslių stotyje įvyko keleivinio traukinio avarija, yra žmonių aukų, sudaryta vyriausybė komisija, tyrimams avarijos priežastys“. Tačiau, ši komisija, patvirtinta LKP CK pirmojo sekretoriaus P. Griškevičiaus ir LSSR Ministrų Tarybos pirmininko J. Maniūnio, niekur nebuvo paskelbta (sąrašas, kuriame yra draugai K. Kairys, J. Antanaitis, A. Vileikis, G. Žemaitis, I. Makarevičius, B. Mikulionis, B. Jasulionis, I. Černikovas ir kt., sudarytas su įprastu grifu „ne spaudai“).

Balandžio 9 d. vyriausybė komisija spaudoje jau skelbė Žaslių tragedijos priežastis: „Komisija praneša, kad avarijos Žaslių geležinkelio stotyje priežastys iširtos, dalyvaujant TSRS susisiekimo ministerijos, prokuratūros ir kitų administracinių organų atstovams. Šios avarijos kaltininkai išaiškinti ir įstatymu nustatyta tvarka traukiami atsakomybėn. Avarijos metu įvykio vietoje žuvo 15 žmonių, ligoninėje mirė 2 žmonės, sužeistų — 39 žmonės“.

Teismas visiškai nereagavo, kad tik po katastrofos Lietuvoje buvo išsiuntinėta daugybė raštų, su kuriais turėjo susipažinti kiekvienas geležinkelietis, kad vadovautis išleistomis instruk-

LSSR Aukščiausiojo teismo baudžiamųjų bylų teisminė kolegija, pirmininkaujama S. Raziūno, 10 dienų dirbo, kol nustatė Žaslių avarijos kaltininkus — Pabaltijo geležinkelio Vilniaus apygardos dispečerį S. Urbonavičių ir Vilniaus apygardos geležinkelio ruožo kelių meistrą M. Šiška.

Stai kaip kruopščiai buvo paskaiciuoti avarijos geležinkelio materialiniai nuostoliai. Jų bendra suma sudaro 253,406 rublių 87 kapeikos (iš jų 42,234 rb. 38 kp. — ieškinyms nukentėjusiems, 196,000 rb. — dyzelinio traukinio nuostolių vertė po avarijos, 3,742 rb. 80 kp. — krovinio traukinio remontas, 711 rb. 64 kp. — medžiagos geležinkelio remontui, 6,185 rb. 60 kp. — atstatomųjų darbų vertė, 4,532 rb. 45 kp. — nuostolis už sudegusį benzina). Iš šių nuostolių sumos — 200,000 rb. priteista dispečeriui S. Urbonavičiui (jis nuteistas 13 metų kare), o 53,406 rb. 87 kp. — meistriui M. Šiškai (nuteistas 3 m.). Pastarajam vėliau šis piniginis ieškinyms atmetas, atsižvelgiant į šeimos pragyvenimo sąlygas.

Teismo nuosprendis buvo galutinis ir kasacine tvarka neapskundžiamas. Nežiūrint tai, teisme gėnyju buvęs Vilniaus I juridinės konsultacijos advokatas K. Motieka rašė skundą SSRS Aukščiausiojo teismo pirmininkui, konstatuodamas, kad „traukinių avarijoje 20 žmonių žuvo, 80 žmonių sužeista“, svarbiausia priežastimi nurodyta bėgių gedimas elektrinėje grandinėje. Nepadėjo ir S. Urbonavičiaus bendradarbių protestas SSRS generaliniam prokurorui R. Rudenko, kuriame abejojama LSSR Aukščiausiojo teismo nuosprendžiu: „Nubausti ne tikrieji kaltininkai“.

Tuo labiau, kad 1976 m., kai nuteistieji bausmę atliko Pravieniškų kalėjime, SSRS susisiekimo ministerijos ir geležinkelio transporto profsąjungos laikraštis „Gudok“ išspausdintame straipsnyje, kuriame profesionaliai išaiškintos avarijos Lietuvoje priežastys, su tokia išvada: „...Nelaimė įvyko todėl, kad pavedė technika, o ne žmonės!“

O kaip nubausti techniką? Reikėjo žmogaus. Juo tapo traukinių eismo tarnybos dispečeris S. Urbonavičius, kuris 7 metus iškalėjęs, vėl grįžo dirbti į geležinkelietų kolektyvą, nes ieškinių reikėjo išmokėti (kas mėnesį buvo atskaičiuojama 20 proc. uždarbio). Teismas visiškai nereagavo, kad tik po katastrofos Lietuvoje buvo išsiuntinėta daugybė raštų, su kuriais turėjo susipažinti kiekvienas geležinkelietis, kad vadovautis išleistomis instruk-

cijomis, kurias daugiausia paruošė sovietinės imperijos biurokratinės institucijos. Bet naujieji „dokumentai“ jokios itakos teismo nuosprendžiui jau nebeturėjo.

— Tik kur dabar toji mergaitė? Ar ji gyva? Ar ją kokie priešai pagrobė ir nelaisvėje laiko?

— Nežinau, brangioji kunigaikštienė. O taip norėčiau žinoti... Juk jau daugiau kaip metai prabėgo nuo tos lemtingos dienos, kai kažkokie paslaptiniai, veidus užsidangę drašulėliai ją pagrobė. Dabar, politinei padėčiai pakrypus į kitą pusę, norėčiau padėkoti tiems grobikams, jei jie mums draugiški ir jei Audronės nenusikraudė, — atsidusęs liūdnei šyptelėjo Vytautas.

— Ir jų nubaustumė, kunigaikšti? — paklausė Rimantas.

— Jei tai ne priešas darbas, jei ji gyva ir sveika, ir gal laiminga, tai ne tik nubaustiau, bet ir apdovančiau. Grobikai mums paslaugą padarė ir Audronę nuo žiaurais likimo išgelbėjo.

Staiga šešėlis krito ant ryto saulės nušviesto skobnio. — Perprašau, kunigaikštienė. Ar galėtumėte su manim kelias žodėliais už durų persimesti? — niekieno nepastebėta, prie Erdvilės prislinko Vjūnė, mesdama baimingą žvilgsnį Rimanto ir Vytauto link.

— Koks reikalas, Vjūnėle? Juk matai, kokį garbingą svečią turime, — priekaištینگai įsenuė žvilgtelėjo Erdvilė.

— Aš tik žodelį, tik vieną — senutė buvo matomai susijaudinusi, jos balsas virpėjo. — Tikrai svarbu.

— Na, gerai. Su senu amžium nėra ko ginčytis. Atleiskit, aš tuoj grįšiu, — vyrą ir svečią atspirašydama, — kreipėsi kunigaikštienė Erdvilė. Ji nenoriai pakilo ir nusekė senutę į priemėnė.

PER KLASTĄ Į LAIMĘ

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

6

**

Žinia apie Audronės pagrobimą pasklido po visą Lietuvą ir kaimynines žemes, bet nepavyko sužinoti, kas ją pagrobė ir kur ji buvo nugabenta. Dauguma spėjo, kad tai ordino likučių darbas atsikeršyti Vytautui už Žalgirį, nes buvo žinoma, kad Vytautas Audronės ir Vasilijaus vedybas buvo pats suplanavęs ir pasiūlęs. Vytautas, pastebėjęs Vitalio dingimą, tikėjo atspėjęs Audronės pagrobimo paslaptį, staiga prisiminęs, kad beveik prieš dvejus metus Vitalis ją lydėjo į Trakus, ją net ant savo žirgo turėjo, o vėliau dar ilgai viešėjo Trakuose. Tačiau tikro įrodymo nebuvo. Jis paskleidė po visą Lietuvą griežtą įsakymą, kad žmonės, pamatę Vitalį ar Audronę, jam skubiai praneštų; už tą net ir didelį atlyginimą pažadėjo. Deja, Audronė ir Vitalis dingo kaip akmenėliai jūroje. Audronės tėvai, giliai išgyvenę jos netikėtą pagrobimą, sielojosi savo venturės likimu, net ir pasijautė sukompromituoti iškilų svečių ir net savo tarnų akyse. Rimantas sau negalėjo atleisti, kad pilys nebuvo užpuolimui pasiruošusių ginkluotų karių, nes taikos metas ir priešvestuvinės išleistuvės nereikalavo kariškos apsaugos. Tačiau ir jam, ir Erdvilėi darėsi aišku, kad prie tos istorijos yra prisidėjęs Vitalis, nes ir jo dingimas jau tapo vieša paslaptimi. Tik niekas neįdavė nei jo buvimo vietos, nei pagrobime dalyvavusių

sąmokslininkų. Spėliojimai liko spėliojimais, nes niekas negalėjo įrodyti, kad Audronė ir Vitalis turėjo proga susitikinėti, susipažinti ir padaryti sąmokslą. Audronės tėvai negalėjo užmigtį naktimis, tik viena Vjūnė laikėsi abejingai ir pagrobimo nekommentavo. Užkalbinta, ji tik išspausdavo kelias sąsaras ir sakydavo, kad ji savo auklėtinės pasigenda, jos likimu rūpinasi ir trokšta ją pamatyti. Laikas bėgo, bet nei Vitalio, nei Audronės niekas nematė, nieko apie juos negirdėjo. Liaudis pradėjo tą istoriją pamiršti, tik Rimantas ir Erdvilė buvo beveik gedule, giliai išgyvendami savo venturės nežinomą likimą.

— Na, ir būčiau apsigavęs, baisiai suklydęs, jūs dukrelę paaukojęs, — midaus taure prie lūpų pridėjęs, Didysis kunigaikštis Vytautas atsiduso, sėdėdamas už Rimanto šeimos skobnio. — Matyt jūs dukrelę gerasis likimas jau taip lėmė, kad ji neištekėtų už to klasingo Vasilijaus. Jis kadaise buvo draugas, o dabar su priešais susidėjo, išdaviku tapo. Aš tos klaidos sau neatleisiu kol gyvas, ir tik džiaugiuosi, kad Audronė nenuteikė. Aišku, nežinojimas apie jos likimą temdo mano mintis, skaudina širdį. Kur ji? Ar ji saugi? Ar gyva?

— Baisu, kad nieko nežinome, kunigaikšti, bet gyvename viltimi, kad ji saugi ir gyva. Ne prie širdies buvo Vasilijus ir man, bet aš iš jūsų supratau, kad tos vedybos būtų atnešusios naudą Lietuvai — galva palingavo Rimantas.

— Audronė jo bijojo, juo bėdėjosi, — pritarė Erdvilė.

— Sakyk greičiau, koks tai svarbus reikalas, kad jis negali palaukti. Ir kaip tu čia menėje atsiradi?

— Aš... aš girdėjau, ką Jūs su didžiuoju kunigaikščiu kalbėjote.

— O ko tau reikėjo klausytis? Kaip kokia šmėkla... — Aš turiu jums daug ką pasakyti, nes jau nebebijau.

— Ką? Nesuprantu. Sakyk greičiau, — nekantravo Erdvilė.

— Aš žinau, kas pagrobė Audronę. Aš žinau, kur ji yra. Žinau, kad ji gyva, sveika ir laiminga, o prieš mėnesį ir sūnelio susilaukė.

— O Viešpatie, — susiėmusi už krūtinės, sudejavo Erdvilė. — Sakyk viską, tik greičiau... Kas tėvas?

— Vitalis, Skirmantų Vitalis. Tai sena ir didelė meilė. Jiedu slaptai Krokuvėje susituokė ir...

— Kur jie dabar? Sakyk!

— Aš girdėjau, kad didysis kunigaikštis nieko nebaisių, nes jis yra patenkintas, kad iširo vestuvės su tuo seniu podolietiu, tai gal ir manęs nebais. Aš su Audronės pritarimu ir sutikimu viską iš anksto apie pagrobimą žinojau, patikimus vyrus padėjau rasti, rinkau savo jaunystės ištėkėjusių draugų sūnus, bet iš baimės, kad nebūtume nubaustos ir iš noro gelbėti Audronę nuo tų nelaimingų vedybų viską nuo jūsų slėpiau. Man labai jūsų gaila, kad jūs apie savo dukrelės likimą nieko nežinojote, bet dabar išdrįsau išsižioti, kai išgirdau, ką pasakė didysis kunigaikštis.

(Bus daugiau)

„VAIKO TĒVIŠKĒS NAMŲ“ NAUJIENOS

Nepaisant daugybės kliūčių, gyvenimas „Vaiko tėviškės namuose“ prie Marijampolės nesulaikoma. Daugeliui tai atrodo beveik stebuklas, turint prieš akis didžiulę infliaciją, kainų kilimą, nenugalimą biurokratiją, valdžios institucijų prasiskolinimą ir nepajėgumą spręsti problemas. Ne vienas gražus užmojis žlunga, atsimušęs į žmonių abejingumą, pasyvumą, iniciatyvos stoka. Didžiausia kliūtis ir toliau lieka nesutramdomas alkoholizmas, nesąžiningumas ir nenoras dirbti. Pusšimtis vergiško darbo metų atratino žmones mąstyti, ieškoti išeičių, imtis iniciatyvos... Tai siaubingi sovietinės okupacijos vaisiai, su kuriais kovoti galbūt teks ilgus dešimtmečius.

„Vaiko tėviškės namų“ iniciatorių grupė dėl to džiaugiasi, kad su dosnių geradarių pagalba jai pasisekė, nors ir ne visiškai, įvykdyti praėjusių metų planą. Aštuoni šeimyniniai namai našlaičiams Socialiniame centre prie Marijampolės jau yra pastatyti. Keturiuose jau gyvena našlaičių šeimynos, iš viso apie 40 vaikų nuo vienerių iki dvylikos metų amžiaus. Juos globoja rūpestingai parinktos, nuo įsipareigojimų savo šeimose laisvos, pasiaukojusios moterys, kurias vaikai greitai pradeda vadinti mamomis. Jų pagalbines vadina tetomis. Šiose našlaičių šeimynose netrūksta nė tėvo. Tėviškas auklėjimo funkcijas čia pirmiausia atlieka šio vaikų kaimo direktorius. Po ilgo ieškojimo šias pareigas sutiko eiti jaunas pedagogas vilkaviškietis mokytojas Arūnas Urbaitis. Vėliau jam į pagalbą ateis kiti mokytojai, psichologai, kunigai, gydytojai. Tikimasi, kad pastoriai bendradarbiaus su vaikais, jie įstengs atlikti tą pedagoginio ugdymo uždavinį, kuris natūralioje šeimoje tenka tėvui.

Dėl lėšų stokos kitų keturių šeimyninių namų vidaus įrengimai dar nėra galutinai užbaigti. Jiems užbaigti dar reiktų apie 30,000 dolerių. Be to, jiems reikės baldų. Vieno namo apstatymas atsieina apie 6,000 dolerių. Namų apstatymui finansinę paramą esame gavę iš Brescia vyskupijos Carito (Šiaurės Italijoje). VTN gyventojai būtų labai dėkingi, jeigu ir tarp lietuvių atsirastų geradarių, kurie galėtų prisidėti prie šių namų įrengimo.

Sunkus uždavinys yra motinų-auklėtojų parinkimas. Čia „Vaiko tėviškės namams“ į pagalbą atėjo Marijampolės aukštesnioji pedagoginė mokykla. Mokyklos vadovybei bendradarbiaujant, Švietimo ministerijai pritarant, pernai ir šiemet šioje mokykloje buvo surengti specialūs kursai. Gaila,

kad tarp kursų lankiusių apie 30 moterų nedaug atsirado tinkamų VTN auklėtojų darbu. Nėra abejonės, kad Lietuvoje tokių moterų yra pakankamai, bet jas atrasti ir atrinkti tinkamiausias yra sudėtingas užmojis. Mokyklos vadovybė yra nutarusi ateinančių mokslo metų programoje įvesti nuolatinį VTN pedagogikos kursą.

VTN iniciatorių grupė yra nutarusi šiek tiek pakeisti pirmąjį Socialinio centro projektą: vietoj trijų šeimyninių namų našlaičiams, pastatyti vieną didesnę namą pensininkams-seneliams, kuriame galėtų gyventi 15-20 žmonių. Taip galėtų būti integruojama vaikų ir senelių globa. Prie senelių namų turėtų būti pristatyta atitinkama koplyčia, kurioje galėtų sutilpti galbūt visi Centro gyventojai.

Tokiu būdu Marijampolės Socialinis centras apimtų: 12 šeimyninių namų našlaičiams, 1 namus seneliams, vaikų darželį, susirinkimų salę, administracinį pastatą, 2 svečių ir tetų namus, kelis garažus, 2 ūkinius pastatus. Numatoma, kad Centras turės apie 50 ha žemės, kuri tarnaus jį gyvenančių išlaikymui ir vaikų auklėjimo darbu.

Pagal jau priimtus įstatymus, visus našlaičius turėtų išlaikyti valstybė. Deja, dabar visos valstybinės institucijos, nuo vyriausybės ir savivaldybių, yra taip prasiskolinusios, kad tikėtai iš dalies įstengia šių įstatymų laikytis.

Visus, kas gali, kviečiame prisidėti prie šio projekto įvykdymo. Žinome, kad vien lietuvių jėgomis būtų sunku tokį projektą atlikti. Dėl to esame užmezgę ryšius su Italijos verslininkais. Vienas jų — Magazzini Nico Venecijos srityje jau yra pažadėjęs labai rimtą pagalbą.

Kiekvieno geradarijo vardą esame pasirengę įamžinti šiame Socialiniame centre. Vieno šeimyninio namo kaina šiuo metu yra 50,000 dolerių. Nuoširdžiai kviečiame pasekti Kanados lietuvių katalikų moterų pavyzdžiu. Jų surinktomis lėšomis Lietuvos našlaičiams jau yra pastatyti du namai. Vieno namo garbės šeimninkas yra žinomas žurnalistas Algirdas Gustaitis iš Los Angeles. Kitus tris namus yra finansavę anonimas geradaris. Pranas Bernotas iš Montrealio yra jau paaugojęs 43,500 Kanados dolerių. Kitas Kanados lietuvis Albinas Kantvydas VTN parėmė 20,000 dolerių. Lietuvių „Caritas“ Australijoje paaukojo apie 20,000 dolerių.

Socialinis centras VTN Marijampolėje yra kuriamas, statybiniai planai vykdomi ir daugelio kitų aukotojų lėšomis. Štai pagrindiniai aukotojai, kurie yra paaukoję po 10,000 ar kiek mažiau dolerių: Sinkiai, Krauskai, Vizgirdai, Valauskai, Macijauskai, Masioniai, Šamatauskai, Masaitis, Lietuvos Dukterys Čikagoje ir Los Angeles, Lanai, Valiūškiai, kun. Skilandžiūnas, kun. Juraitis, „Nepriklausomos Lietuvos fondas“ (Camberra, Australija), Daumanto šaulių kuopa (California). Neįmanoma čia išvardyti visų smulkesnių aukotojų, kurie VTN parėmė siuntiniais ar mažesniais pinigais aukomis. Jų visų vardai bus įamžinti atitinkamose garbės lentose, knygose ir kasdieninėje našlaičių maldoje.

Iš aštuonių jau pastatytų šeimyninių namų trys dar neturi savo garbės šeimninkų. Yra galimybė juos „įsigyti“, paaukojant „Vaiko tėviškės namams“ 50,000 dolerių.

„Vaiko tėviškės namų“ gyventojai švenčia Užgavėnes.

Kviečiame artimiausiu laiku aplankyti Marijampolės VTN gyventojus, kurių skaičius šiemet jau tikriausiai pasieks šimtą. Aukus galima siųsti tie-

siog į VTN valiutinę sąskaitą: for credit to STATE COMERCIAL BANK OF LITHUANIA; Fax 22 225726; Telex 261246 OPERA SU; S.W.I.F.T. BARU.

LT 2X; for further credit to Kaunas Branch, „Vaiko tėviškės namai“ account No 06400029-700070432.

Mons. V. Kazlauskas

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-869-1074
Chicago: 312-236-3388
Los Angeles: 213-934-5151

Montreal, P.Q.: 514-844-2674
Toronto, Ont.: 416-236-4242
Toll-free: 800-223-0593

THE GREATEST CD ON EARTH!

The BIG RATE CD

Small Term
(11 Months)

Ponios ir Ponai! Mūsų cirko arenoje pasirodo „Didelio nuosimčio sertifikatas“! Žiūrėkite! Koks aukštas nuosimtis! Net kvapą užima! Koks nepaprastai trumpas terminas! Nepraileiskite progos pasinaudoti šiuo nuostabiū finansiniu įvykiu.

Visa tai atrasite ir pamatysite kiekvienoje Standard Federal banko įstaigoje. Smulkiau sužinosite paskambinę 1-800-SFB-2651.

ATIDARYKITE AUKŠTO NUOSIMČIO CERTIFIKATĄ ŠIANDIEN BET KURIOJE STANDARD FEDERAL BANKO ĮSTAIGOJE.

SFB
Standard Federal Bank

Chicago - Brighton Park - Cuyahoga Ridge - Downers Grove
Evergreen Park - Hickory Hills - Lombard - Oak Lawn - Orland Park - Palos Heights - Willowbrook

Minimum balance, \$250. Penalty for early withdrawal may be imposed. Annual Percentage Yield effective as of May 1, 1995.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453

BALYS BUDRAITIS

Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:

BUDRAIČIUI

Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kamb. 2 mieg. apšildytas bt.; šaldytuvas, ir virimo plyte; 71 St. ir Washenaw apyl. \$425 | mėn. + 1 mėn. „security dep“ ir „lease“. Kreiptis | Almq: 312-478-8727.

IEŠKO BUTO

Pensininkas ieško išsinuomoti kambarį.
Tel. 312-471-2540

IEŠKO DARBO

46 m. moteris iš Lietuvos ieško darbo. Galiu prižiūrėti vaikučius, senelius; tinka valymo darbai. Truputį kalbu angliškai. Tel.: 219-874-2519

MISCELLANEOUS

Kokybiškai atlieku vidaus ir lauko namų remontus ir šiaip apyvokos darbus. Pigiai, greitai ir sąžiningai. Turiu rekomendacijas. Kreiptis: tel. 708-656-6599.

J K S CONSTRUCTION

„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding); medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

ELEKTROS

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

AŠ PADARYSIU JUS ŽMONIŲ ŽVEJAIŠ. Atsiminimai iš gyvenimo Lietuvoje ir Sibire. Stanislovas Kiškis. 140 psl.	\$7.50
ČIURLIONIS: Painter and composer. Stasys Goštautas. 558 psl.	\$25.00
KELIONIŲ VYNAS. Kelionių įspūdžiai. Henrikas Stasas. 276 psl.	\$12.00
LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA 1945-1990. Red. K. Bradūnas ir R. Šilbajoris. 861 psl.	\$30.00
ŽIEMOS ERŠKETIS. Eilėraščiai. Jul. Švabaitė. 86 psl.	\$7.00
GYVENIMO VINGIUOS. Atsiminimai. Veronika Maminskaitė-Kulbokienė. 504 psl.	\$8.00
LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVIJOJE. Dan Bindokienė. 364 psl.	\$15.00
MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISEJA. Sibiran tremtinio atsiminimai. Povilas Šilas. 320 psl.	\$8.00
ALEKSANDRAS KAČANAUSKAS. II. Chor. dainos. 180 psl.	\$12.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai prideda pašto ir supakavimo išlaidų apmokėjimui.

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkaime ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

HELP WANTED

Reikalinga moteris valyti namus ir raštines. Alga iki \$400 | sav. Turi gyventi Chicagos priemiestyje. Bus parūpintas kambarys. Kreiptis: tel. 708-393-7040.

TUOJAU REIKALINGI VYRAI IR MOTERYS

Mundelein, IL firmai, kurioje nebuvo nei streikų, nei atleidimų per 75 metus. Patyrimo nereikia. Darbu tinkantys bus gerai paruošti. Dirbti galės TUOJ PAT!

\$550-\$700 | savaitę
D & L ASSOCIATES
708-949-9409
Kviečiame kreiptis dvikalbius, studentus, vyr. amžiaus asmenis.

KOLEGIJŲ BAIGUSIEJI IR STUDENTAI!

Jei negalite rasti darbo savo srityje, pabandykite kreiptis į mus. Uždarbis, paaugstinimai ir pažanga tarnyboje.
\$1660-\$2200 | mėn. pradžiai
Patyrimo nereikia. Darbdavys išmokys. Darbą galima pradėti tuoj pat. Savaitinė alga. Kreipkitės tuoj pat dėl „interview“
708-949-9409

Part Time MOONLIGHTERS

6 to 10 p.m.
Flexible Schedule
Mundelein Firm

Could lead to permanent and/or full time.

Start immediately
(708) 949-9417

Bilinguals Encouraged to Apply

„Vaiko tėviškės namų“ globojanti Kristaus statula.

Iš užsienio lietuvių spaudos

„LAIMĖJIMAS – TAI TIK PRADŽIA“

„Darbininkas“
(1995, balandžio 21),
Brooklyn, NY

Nors beveik visos partijos skelbiasi laimėjusios rinkimus ir savivaldybes, yra aišku, kad „buvusieji“ komunistai prieš sekančius rinkimus bus priversti perorganizuoti savo pavaldą. Dalinai tai jau buvo padaryta ir išbandyta per rinkimus: Valstiečių ir J(?) Lietuvių sparneliai nieko gero nelaimėjo. Ir galime būti tikri, jog iki Seimo rinkimų komunistai mokės vėl pasikeisti savo vardą ir sumaišyti kai kurių rinkėjų ir erzac-intelektualų galveles.

Todėl, manyčiau, demokratinė partijų vadai turėtų nuolankiai, be jokio pasididžiavimo ar kartumo tęsti pradėtą darbą kelyje į vienybę. Kadangi stipriausiai pasireiškė konservatoriai, jiems ir tenka didžiausia atsakomybė išvesti tą demokratų koaliciją į tolimesnius laimėjimus, svarbiausia – pagrindinį tikslą – demokratijos ir laisvosios rinkos atstatymą.

Po šių rinkimų daug kam turėtų būti aišku, kad dešimčių partijų koalicijoje yra vietos daug kam, kurie nebuvo pakviesti į pirmąją konferenciją Druskininkuose.

Rimčiausia kritika dešiniems demokratams (nors linkniuojami tik konservatoriai, bet tinka visiems) yra ekonominės srities vystymas. Manychiai, reikėtų pasitelkti ir pagalbą kai kuriuos liberalus. Jų tarpe yra rimtų, demokratiškai nusiteikusių, kurie galėtų pastiprinti demokratų koaliciją ir padėti ekonomikos srityje.

Didžiausias pavojus ateities laimėjimams yra arogancija, galinti kilti, nuskynus pirmuosius laurus. Laimėjusieji turėtų suvaldyti, kadangi tai yra labai slaidu ir pavojinga!

„BENDRAS LIKIMAS AR KAS NORS DAUGIAU?“

„Pasaulio lietuvis“ (1995, balandis), Chicago, IL

Kelerius metus veikusi Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga dabar sunegalavo. Kaip visuomeninė organizacija, politinių tikslų siekdama, ji turėjo derintis prie jai artimesnės politinės grupuotės. Tačiau pastaruoju metu, norėdami būti savarankiškesni, sąjungos vadovai, gavę daugumo skyrių pritarimą, įregistravo ją kaip politinę partiją. Tai sukėlė nepasitenkinimą tarp įvairioms politinėms grupuotėms priklausančių įtakingesnių narių ir tarp kai kurių skyrių. Sąjunga lyg ir pradėjo skilti. Vadovai nori išlaikyti vienybę. Tiems reikalingas svarstyti gegužės mėnesį šaukiamas visuotinis sąjungos suvažiavimas.

Suvažiavime, šalia kitų svarbių reikalų, būtų kaip tik gera proga peržvelgti sąjungos veiklą nuo jos pradžių, ją įvertinti ir persvarstyti sąrangą. Tikrai laikas suprasti, kad organizavimas tik bendro likimo – politinių kalinių ir tremtinių pagrindu yra per siauras, labai daug bendram sambūriui galinčių priklausyti žmonių paliekantis nuošalyje.

Geriau būtų sujungti visus dėl Lietuvos aktyviai kovojusius bei kentėjusius žmones, į organizaciją įtraukiant ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje gyvenančius, ypač Sibiro bei Rytų kraštų lietuvius. Reikėtų praplėsti ir jos tikslus. Nors dėl Lietuvos laisvės kovoti nebereikia, tačiau šalia reikalavimų pagerinti bu-

tinį gyvenimą sąjungos nariams, reikia dirbti aplamai dėl Lietuvos gerovės, saugoti nepriklausomybę, demokratiją, ginti piliečių teises, ryškinti ne tik kentėjusius, bet ir kankintuosius ir žymiai didesne jėga negu iki šiol, reikalauti iš jų atsakomybės už kančias, atlyginimo už vergų darbą, už sunaikintą turtą, už Lietuvos valstybės sugriovimą. Dėl to tad reikia ir stipresnio žodžio valdžioje. Nors kai kurie iš tų tikslų yra politiniai, tačiau organizacija neturėtų sieti savęs ne su viena politine ideologija, partija, religija, pasaulėžiūra. Jos idėja – laisva, nepriklausoma, demokratiška, saugi Lietuva.

Tokiais pagrindais ir tikslais pertvarkyta sąjunga pritrauktų daugiau Lietuvos inteligentijos, velesnių laikų jaunesnių kovotojų, užsienio lietuvių patyrimo bei pagalbos, ypač kuriant ir vystant jos sąrangą. Tvaringas, modernios sąrangos, po visą kraštą išplėtotas, porą šimtų tūkstančių ar daugiau narių turintis, sumaniai vadovaujamas, teigiamu nusiteikimu sau kelią grindžiantis buvusiu Lietuvos laisvės kovotojų telkinys galėtų būti labai įtakingas Lietuvos valstybinio bei ekonominio gyvenimo kūrėjams, įsikišiant ir politiką, ir valstybės valdymą.

Taigi ir klausimas: ar tik bendras likimas, ar dar kas nors daugiau?

„BAIMĖ IR LIETUVA“

„Sandara“
(January-February, 1995,
Nr. 1), Addison, IL

Kas dedasi Lietuvoje? Taip ilgai laukta ir svajota Nepriklausoma Lietuva šiandien neteikia džiaugsmo jos piliečiams. Dvasinis pakilimas, buvęs iki Nepriklausomybės atstatymo, virto dvasiniu nuosmūkiu, apėmusiu daugumą Lietuvos gyventojų. Buvęs aktyvumas užleido vietą nevilčiai. Lietuvoje formuojama pasaulėžiūra neskatina visuomenės patriotiškumo, šią vietą užvaldo baimės jausmas.

Baimė, kaip niekas aktyviai veikia žmogų, sukeldama neigiamas emocijas. Nors baimė ir stiprina savisaugos jausmą, verčia asmenį būti atsargesniu, geriau apmąstyti priimamus sprendimus, tačiau baimė yra didžiulis aktyvumo slopinimo faktorius. Baimės veikiamas žmogus pasidaro neryžtingas, linkęs pasiduoti stipresnio įtakai, nusileisti neteisėtam jėgos spaudimui, pradeda nepasitikėti savo jėgomis, pasidaro įtarus net artimų žmonių veiksmams, ji užvaldo apatiją. Baimėje asmuo sunkiau įveikia kliūtis, greičiau pasimeta. Gaila, bet nuo baimės labiausiai nukentčia doraisi ir sąžiningiausi žmonės.

Baimė paverčia mus prisitaikėliais prieš šeiminko norą, ir tuomet ateina metas, kai šis šeiminkas skina baimės derlių, gaudamas aklą pritarimą jo nuomonei, išvengdamas kritikos, igydama jam pavaldžių žmonių vergišką paklusnumą. Įbaugintas žmogus neina nei į piketus, nei į mitingus, nei į rinkimus. Jis atsisako aktyvios visuomeninės ir politinės veiklos, palikdamas tai saujelei „išrinktųjų“, kurie šią atmosferą kuria ir valdo.

Pašalinti baimės jausmą ne lengva, bet įmanoma. Reikia labiau pasitikėti savo jėgomis, vis daugiau žmonių jungti bendrai veiklai, neleisti savęs bauginti, revizuoti nelogiškus stipresnių sprendimus, išaiškinti piktus jų kėslus ir taip sugrąžinti visuomenei ramybę.

Vyr. skautė Ada Vodopalaite prie velykinių margučių Washington, D.C., Kaziuko mugėje.

„KNYGNĖSYSTĖ IR TAUTŽUDYSTĖ“

„Tėviškės žiburiai“
(1995, balandis), Ont., Canada

Dvasinės tautžudystės tamsoje anuomet painius takus apšvietė knygnešiai. Ir pirmiausia tai darė todėl, kad buvo paklausa. Savasis spausdintas žodis tada daugeliui atrodė kaip šventas ženklas, kuris net Dievui geriau patinka ir didesnį tiesą „išguldė“, ir kažkaip nuo varganos žemės pakelia – štai ir mes galime, ne vien tik lenkai. O kad panašios nuotaukos sugrįžtų ir dabar ten, kur to labiausiai reikia!

Tamsių duobių tai šen, tai ten dar vis galima užtikti – ir tėvynėje, ir išėjimoje, kur neapdairumas ar silpnumas leidžia kalbontis brautis rėžiančioms darykams, ar kur aštrios aplinkos replės žodis po žodžio gnaibo žodyną, paversdamas kalbą svetimybės mišrine. Ir užtat kyla neįtikėtinas klausimas: kur šių dienų knygnešiai ir kur paklausa?

Su bėgančiais metais, su pasitraukiančiais uoliais steigėjais, organizatoriais, veiklos pradininkais šis klausimas išėjimoje tolydžio darosi kažkaip blankus, tartum čia nieko nebūtų, o dažniais atvejais jau rimtą būklę ima noras paversti įsivaizduojamu nakties vaiduokliu, kurio iš tikrųjų nėra. Ir vis dėlto, koks tos būklės įvaizdis bebūtų, peršasi mintis, kad jei yra fizinė žmonių savijudybė, tai būna ir dvasinė. Tautiniu mastu – tai tautžudystė.

Užtat šiandien kiekvienam lietuviui, kur jis begyventų, ši knygnešio ir tautžudystės tikrovė turėtų būti aiškiai matoma ir tikroviškai vertinama. Ir apsisprendimo reikia: jei patys negalime nešti šviesos, tai

lent ją priimkime, kad dingtų tamsiosios duobės. Tai būtina mūsų tautinei gyvybei. Ir niekas taip plačiai šviesos spindulių neskleidžia, kaip savasis spausdintas žodis. Tegū nesibaigia jo paklausa, ir Lietuvos ateities vizija bus šviesi.

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Aukos už kalendorių ir kalėdines atvirutes

50.00 dol. Dana ir Juozas Kapačinskis, Riverside, IL; Severina Krisciunas, So. Boston, MA;

45.00 dol. Juozas Pažemėnas, Queens Village, NY;

40.00 dol. Jonas Vaškevičius, Minesing, Ont., Kanada;

35.00 dol. Stanislava Gričėnė, Melrose Park, IL;

Mūsų senų laikų Draugai

A.†A.

ALGIUI VALIUKAIČIUI

taip netikėtai mirus, jo žmoną BIRUTĘ, dukrą IRENĄ su šeima ir kitus gimines, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Mečys ir Elena Wasilewskiai
Eglė ir Ray Novak
Juozas ir Liulė Sirutovičiai

Mielam

ALGIUI VALIUKAIČIUI

staiga mirus, netekties skausmu dalinamės su žmona BIRUTE, mūsų jaunystės drauge, ir dukterim IRENA bei jos šeima.

Emilija ir Vytautas Valantiniai
Vytautas Juodka

ATIDAROME NAUJAS DURIS, KAD GALĖTUMĖM JUMS DAR GERIAU PATARNAUTI!

Su džiaugsmu pranešame, kad dvi seniausios šios apylinkės laidojimo įstaigos – PETKUS FUNERAL HOMES ir BRADY GILL FUNERAL HOMES – susijungė, norėdamos palaikyti aukštą patarnavimo lygį. Mūsų paslaugos skiriamos patogumui šeimai, kurios išsikėlė į priemiesčius. Taip pat norime palaikyti prieinamas kainas mūsų klientams.

PETKUS FUNERAL HOMES jums patarnaus šiose vietovėse:
2929 WEST 87th ST EVERGREEN PARK, IL ir 16600 S. OAK PARK AVE. TINLEY PARK, IL.

Telefonų numeriai tie patys. Mūsų įstaigos ir toliau suteiks jums profesionalias paslaugas. DONALD A. PETKUS, DONALD M. PETKUS, DARIUS MARCHERTAS ir MARIUS BUIVYDAS asmeniškai patarnaus kiekvienam mūsų klientui. Dėkojame visiems už pasitikėjimą.

PETKUS FUNERAL HOMES
Patarnauja jums šiose vietovėse:
2533 W. 71 St., Chicago, IL 60629
12401 S. Archer Ave., Lemont, IL 60439
5940 W. 35 St., Cicero, IL 60650
10201 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel. 800-994-7600
PETKUS IR SŪNUS
Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 m.

LITHUANIAN FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
NATIONAL FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
ILLINOIS FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION OF GREATER CHICAGO
WILL COUNTY FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
BETTER BUSINESS BUREAU OF NORTHERN ILLINOIS

Anthony B. Petkus
Donald A. Petkus
Donald M. Petkus
Darius Marchertas
Marius Buivydas

DRAUGAS, trečiadienis, 1995 m. gegužės mėn. 3 d.

5

ton, MA; Victoria Pikelis, Chicago, IL; G. Petkus, Los Angeles, CA; Alfonsas Jakubėnas, Sun City, AZ; D. ir R. Korzonas, Palos Hills, IL; dr. A. Vaitiekaitis, Lakeport, MI; Birutė Balčiūnas, Baltimore, MD; Eugenia Budelskis, Schiller Park, IL; Julija Vižinas, Chicago, IL; Jonas Asminas, Livonia, MI; M. Ugnas, St. Pete Beach, FL; dr. Leonas Šulas, Portage, WI; Eugenia Kolupaila, Chicago, IL; Pranas Gasparonis, Los Angeles, CA; Irene Lange, Fullerton, CA.

20.00 dol. Agnė Žitkienė, Seattle, WA; S. Aleksandravičius, Chicago, IL; 10.00 dol. Kunigunda Rimkus, Captain Cook, HI; Hedwig Kontrimas, Mission Viejo, CA; Bronė Kelmelis, Chicago, IL; Vladas Šoliūnas, Willow Springs, IL; Pranas Shimkus, Scranton, PA.

AUKOS SIUNČIANT LAIKRAŠČIO PRENUMERATĄ

55.00 dol. Felicija Krumpelis, Chicago, IL; Elena Bacevičius, St. Pete Beach, FL; Elena Nemickas, Highland, IN; Teodoras Blinstrubas, Chicago, IL; Kazys Totoraitis, Springfield, IL.

50.00 dol. Genovaitė Kaufmanas, Springfield, VA; Kazys Skripkus, Lockport, IL; Jonas Balbatas, Cleveland, OH; A. Pačiaskas, Walnut Creek, CA.

30.58 dol. Stasys Stanevičius, Cochrane, Alta, Kanada;

30.00 dol. Paul Janus, Chicago, IL; Stasys Liepas, Michigan City, IN; A. Vedeckas, Masapeque, NY;

25.00 dol. Jonas Lietuvninkas, Cicero, IL; R. Veitas, Mil-

Kanada; „Žiburio“ lit. mokykla Detroit, Detroit, MI; K. Daušys, Toronto, Ont., Kanada; Ig. Sun City, AZ; D. ir R. Korzonas, Beach, FL; Valė Sniulis, Brockton, MA; Alfonsas Baliūnas, Cleveland, OH.

15.00 dol. Edith Matthes, Boca Raton, FL; Jurgis Gepneris, Union Pier, MI; Juozas Maciulaitis, Sunny Hills, FL; Liuda Petravičius, Chico, CA; Felicia Greysy, Chicago, IL; Victor Rauckis, Farmington Hills, MI; Ambrose Zatkus, San Bernardino, CA; Sofia Lastas, Grand Rapids, MI.

20.00 dol. Stasė Prekerienė, San Jose, CA; Henry Cesauskas, Alexandria, VA; Vytautas Požela, Omaha, NE; Vytautas Narusevičius, Toronto, Ont.,

Canada; „Žiburio“ lit. mokykla Detroit, Detroit, MI; K. Daušys, Toronto, Ont., Kanada; Ig. Sun City, AZ; D. ir R. Korzonas, Beach, FL; Valė Sniulis, Brockton, MA; Alfonsas Baliūnas, Cleveland, OH.

15.00 dol. Edith Matthes, Boca Raton, FL; Jurgis Gepneris, Union Pier, MI; Juozas Maciulaitis, Sunny Hills, FL; Liuda Petravičius, Chico, CA; Felicia Greysy, Chicago, IL; Victor Rauckis, Farmington Hills, MI; Ambrose Zatkus, San Bernardino, CA; Sofia Lastas, Grand Rapids, MI.

20.00 dol. Stasė Prekerienė, San Jose, CA; Henry Cesauskas, Alexandria, VA; Vytautas Požela, Omaha, NE; Vytautas Narusevičius, Toronto, Ont.,

A.†A.

ELENA PAJEDIENĖ

Ambrozaitytė

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė 1995 m. balandžio 30 d., 3:30 val. p.p., sulaukusi 71 metų.

Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko dukros: Birutė Harrington, Regina Pierson, žentas Dain, Danutė Moriarty, sūnus Raymond; anūakai: Patrick Harrington, Frank Pierson; seserys Anglijoje: Genė ir Albina su šeimomis, seserys ir broliai Lietuvoje: Stasė ir Kazimiera su šeimomis, Vyta, Rimas ir Jonas su šeimomis. Velionė buvo žmona a.a. Albino ir uošvė a.a. Terrance Harrington.

Priklausė BALF'ui, Liet. Bendruomenei, Pensininkų klubui, Lietuvos Dukterų draugijai, Marquette Parko liet. namų savininkų draugijai.

Velionė pašarvota trečiadienį, gegužės 3 d. nuo 1 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gegužės 4 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukros, sūnūs, seserys, broliai ir anūakai.

Laidotuvių direkt. D. A. Petkus / D. M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A.

SIMUI PAULIUI

mirus, jo žmonai ONAI, dukterims IRENAI DRAUGELIENEI, ALDONAI VAITKIENEI, ROMAI NORKIENEI, sūnui ALGIUI PAULIUI ir kitiems artimiesiems reiškiamo užuojautą ir kartu liūdime.

„Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis

Pagerbkime mūsų MOTINAS įjungdami jas į šį specialų šv. Mišių devindienį!

Motinos Dienos Novena – Geg. 5–14 D.

MARIJONŲ VIENUOLYNO KOPLYČIOJE

Ši novena, į Vilniaus Aušros Vartų Stebukl. Gailestingumo ir Nepaliaujamos Pagalbos Švč. Dievo Motiną Mariją, bus celebruojama už mūsų motinas, pamotes, uošves, močiutes ir žmonas, gyvas ir mirusias.

Reikšdamas dėkingumą už motinos meilę ir pasiaukojimą jungiu ją į šv. Mišių noveną.

Motinos vardas gyva/mirusi

Novenai aukoju

Vardas, pavardė

Adresas

MARIAN FATHERS, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Upytės klubo metinis narių susirinkimas bus antradieni, gegužės 9 dieną, 1 val. popiet, Kojak salėje, 4500 S. Talman. Nariai prašomi susirinkime dalyvauti, nes yra svarbių reikalų. Bus ir vaišės.

Apolinaras ir Nijolė Skopai, Cicero, IL, istodami nariais į Draugo fondą pasario vajuos proga, rašo: „Jungiamės ir mes į Draugo fondo eiles su 200 dolerių. Sveikiname dienraščio redakciją ir administraciją ir linkime Draugo fondui augti ir stiprėti, kad 'Draugas' dar daugiau metų galėtų lankyti lietuviškas sodybas Amerikoje ir visur kitur pasaulyje".
Dėkojame už linkėjimus ir Draugo fondo nario išnašą.

Illinois Lietuvių Respublikonų lygos metinis pažymėjimų pobūvis šį sekmadienį, gegužės 7 d., 12:30 val. p.p. vyks Lietuvių centre, Lemonte. Šimtiniam pobūvyje bus pagerbti: žymus visuomenininkas, operos solistas Stasys Baras – „Pasizymėjusio Lietuvio“ (Man of the Year) žymeniu; „Lietuvos Vaikų viltis“ organizacija – „Humanizmo“ žymeniu ir Lietuvos reikaluose daug padėjęs Illinois valstijos 13-tos apygardos kongresmanas V. Fawell – „Laisvės“ žymeniu. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Informacijai prašoma kreiptis į Illinois Lietuvių Respublikonų lygos pirm. Anatolijū Milūną, tel. 708-964-4162.

Eligijus Domarkas, vyriausias Lietuvos Operos ir baletų teatro režisierius, Vilniuje yra sureizavęs labai daug įvairių operų. Jis sutiko atvykti į Čikagą ir čia, mūsų Operos vadovybės pakviestas, sureizuoti šią „Perlių žvejų“ operą, kurios spektaklis bus gegužės 14 d. Režisierius jau ir anksčiau yra padėjęs mūsų operai, režisuodamas kelias operas, kurių spektakliai praėjo su pasisekimu. Jo režisieriaus debiutas buvo su Bizet opera „Carmen“, tad šio kompozitoriaus muzika jam labai gerai žinoma.

Rež. Eligijus Domarkas.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminaline Teise

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

Lietuvos vyčių 24 kuopa ruošia išvyką į Sportsmans Park arklių lenktynes gegužės 7 d., 11 val. r. – priešpiečiai, 1 val. popiet – lenktynių pradžia. Lietuvos vyčių 24 kuopa vadovauja Stanley Mankus.

Iš Australijos, Sidney miesto telefonu pranešė, kad 1995. IV.20 mirė Gražina Linartaitė-Kovalskienė, aktyvi visuomenininkė, korp! Neo-Lithuania filiterė. Gedi du sūnūs ir dukra su šeimos bei giminių. Turėjo daug draugų ir pažįtamų JAV. Jos brolis (Harbert, Mich.) Vytautas Linartas – veiklus 1941 m. birželio 22 d. sukilimo dalyvis, vienas Laisvės kovotojų sąjungos kūrėjų. Linartų bute vykdavo slapti susirinkimai ir visa šeima buvo aktyviai įsijungusi į pogrindžio veiklą. Toje veikloje aktyviai reikėsi ir a.a. Gražina su vyru.

Vladas Rask, ilgametis kelionių biuro savininkas, dabar leidžias pensininko dienas, pasikvietė iš Lietuvos giminaite Renatą Gražulevičienę, su kuria apsilankė „Drauge“ ir Draugo fondui įteikė šimtinę prie ankstyvesnių nario išnašų. Dėkojame už paramą pavasario vajuui.

Norintieji dalyvauti tarptautiniame 10 km bėgime šį sekmadienį, gegužės 7 d., vyksiančiame Willow Springs, IL., prašomi registruotis tel. 312-205-1229, arba prieš startą vietoje. Startas – 8:30 val. ryto, Archer – Willow Springs Rd. sankryžoje.

LFB KONFERENCIJA

Gegužės 12-13 d. Čikagoje vyks JAV ir Kanados Lietuvių fronto bičiulių konferencija. Konferencija prasidės penktadienį, gegužės 12 d., 2 val., LFB tarybos, I laisvės fondo, Lietuvių studijų centro ir kitų LFB institucijų vadovybių posėdžiu, kuris vyks Aiteininkų namuose, Lemonte. Ten pat 6 val. vakaro bus susitikimas-pobūvis, kuriame dalyvaus bičiuliai ir bičiulių kviestieji svečiai.

Šeštadienį, gegužės 13 d. konferencijos posėdžiai vyks nuo 10 val. r. Tėvų Marijonų vienuolyno salėje, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago. Svarstybių forma konferencijoje bus aptariama tolimesnės LFB veiklos kryptys, nagrinėjami nepasaulėžiūrinės politikos bei pilnatinės demokratijos galimybių Lietuvoje klausimai ir kt. Konferencija bus baigta toje patioje salėje bendra dalyvių vakariene.

x Morta Kuncienė, gyvenanti Sioux City slaugos namuose, per Petronėlę Cicėnienę, Lietuvos našlaičiams atsiuntė \$100. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x LEMONTE, PL centre, TRANSPAK įstaiga veikia kiekvieną savaitę: penkt. 3 v. p.p. - 7 v.v., šešt. 10 v.r. - 3 v. p.p., sekmd. 8:30 v.r. - 2 v. p.p. Tel. 708-257-0497 arba 312-436-7772.

x Sluntiniai į Lietuvą laivu per TRANSPAK. Skubiems sluntiniams – AIR CARGO. **Maisto sluntiniai** nuo \$29 iki \$98. Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai \$39 šventinis sluntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už\$98. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Technikos žodis“, 1995 m., nr. 1. Leidžia ALIAS Čikagos skyriaus Technikinės spaudos sekcija, redaguoja Viktoras Jautokas, administratorius A. Brazdžiūnas, 7980 W. 127th St., Palos Park, IL 60464. Žurnalas išėina kas trys mėnesiai, yra Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių bei architektų sąjungos PLIAS/ALIAS organas, įsteigtas 1951 metais. Šis numeris vėl skiriamas Medininkų pilies istorinei reikšmei ir atstatymo darbų apžvalgai. Turinys pradėdamas A. Jocio eilėraščių „Medininkų pilis“, toliau rašo: E. Gudavičius, Z. Zinkevičius, S. Mikulionis, N. Kitkauskas, V. Urbanavičius, J. Glemža, K. Pališkis, J. Buzaitytė, J. Albertavičius ir kiti; yra autorių ir iš šiapus Atlanto – J. Dainauskas, A. Kerelis, D. Bindokienė, B. Kviklys („Mūsų Lietuva“). Daug įdomių iliustracijų – nuotraukų ir brėžinių. Žurnalas 52 pl. ir vertas platesnio dėmesio, nes jis įdomus pažintine prasme, svarbus istorine medžiaga, susijusia su Medininkų pilimi. Įdomu susipažinti ir su pilies atstatymo darbais, kurie išsamiai aprašomi šiame numeryje.

• „Laiškai lietuviams“, 1995, balandis. Leidžia tėvai jėzuitai Čikagoje. Redaktorius – Juozas Vaišnys, SJ. Administratorė – Marija A. Jurkutė. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago IL 60636-1098. Tel.: (312) 737-8400, fax: (312) 737-0486.

Žurnalas, rašantis religinėmis, kultūros temomis. Šiame numeryje – V. Bagdavičius, MIC, pasiremdamas Romano Guardiani teiginiais, nagrinėja maldos mokslo problemą; ses. A. Kučinskaitė rašo apie Lietuvos Švč. Jėzaus Širdies tarnaičių kongregacijos Motiną, dailininkę Teodorą, vadovavusią Kongregacijai sovietų okupacijos metais (jos paveikslų nuotraukomis iliustruotas šis žurnalo numeris); žmogaus būties problemas XX amžiuje nagrinėja R. Danilaitė; pateikiama šio žurnalo organizuoto rašinių konkurso premijuoti K. Valiūškienės, J. Lukavičiūtės, G. Vanago straipsniai.

• „Pasaulio lietuvis“, 1995, balandis. Leidžia Pasaulio Lietuvių bendruomenės valdyba. Redaktorius – Bronius Nainys, 7 Glenview Lane, Lemont, IL 60439; tel.: (708) 257-8714, fax: (708) 257-9010. Administratorė – Baniutė Kronienė, 6428 Ridge Rd., Clarendon Hills, IL 60514; tel.: (708) 968-0184.

Šiame numeryje: A. Antanaičio, P. Nario, A. M. Balasaitienės, R. Kučienės, kt. autorių straipsniai visuomeninio gyvenimo, politikos, švietimo, kultūros temomis.

x Union Pier, MI, skersai kelio nuo ežero, išnuomojamas vasarnamis vasaros sezonui. Galima dalintis. Kreiptis: 312-776-4755 arba 616-469-4347.

x A.a. Algirdo Manvydo atminimui, Antanas ir Ramona Milišauskai iš Kenoshos, aukoja \$75 Lietuvos našlaičiams. Reikiame užuojautą velionio artimiesiems, ir dėkojame p. Milišauskams už auką. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Belecukus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ZVAIGZDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

LIETUVA VAIKYSTĖJE

Tėvynė, mylima šalis. Visi joje gyvena ir gyvena. Tėvynė, atrodo, turi Pilną krepšį džiaugsmo.

Lietuva, graži Lietuva! Lietuviai dainuojam giesmes ilgais
Ir norim, kad Viešpats Visada ją laimintų.

Lietuvoj – brangioj šaly, Brangi duonelė auga. Visą laiką duonelė šventa Guli padėta ant stalo.

Tėvynėj saulė šviesi Leidžia spindulius į žemę. Viešpats saugo ir prižiūri Brangų mūsų kraštą.

Ant Žemės guli karys negyvas. Kaip noris jį prikelti ir pabučiuoti! Kaip jam bus liūdna žemėj, Tenai giliai kapuose.

Neveltui mes kentėjom Už laisvąją tėvynę! Dabar mes jau laisvi, Išsivadavę iš baisių karių!
Rita Ivonytė, Utenos „Saulės“ gimnazijos 6 kl. mokinė

VELYKŲ RYTA (Tėsinys)

Dar beveik patamsiu išėina su mama iš namų. Galutis (ne arti) nueiti iki bažnytkaimio, o saulei tekant – Priskėlimas. Tokį brangų rytą negalima paveluoti. Praminti takų takeliai dar gana minkšti. Pavasario dregme kvepia dirvos ir pievos. Kai kur dar telkšio (užsilikusios) balos. Atsargiai žengiu, kad nesušteptų nublzginti bateliai.

Ties dvaro sodu kelias eina tarp dviejų tvenkinų. Visada man baisu praeiti keliu tarp telkšančių vandens plotų, tokių paslaptingų savo gelmėmis. O dabar tvenkiniai sklidini (pilni) pavasario vandens. Ir negalėtų įtaisyti tvoreles kelio pakraščiuose! Net įsikabinu į mamos rankovę, nors takelis ir ne pačiu pakraščiu pramintas. Baisu, ir gana!

Visai geru laiku mudvieju išėita. Pirmieji vieversėliai pakyla iš dirvonų ir ima giedoti sidabriniais balseliais sveikinti didžiosios šventės rytą. Jau visai prašvinta, kai pasiekiam bažnytkaimį. Visais keliais dar skuba žmonės. Daug jų būdeta (nemiegota) velyknaktje. Ir pats miesčiukas toks šventadieniškas. Gintnerio malūnas visą naktį davė elekturą, kad žmonės negoglinėtų (nevaikščiotų) patamsyje. Ir dabar bažnyčios langai dar tebešviečia iš tolo. Tokia skaisčia ir linksma šviesa!

Bažnyčioje pasijuntu lyg ne žemėje. Ir tų giesmių toks nuostabus skambėjimas. Ir Kristaus karstas eglaitėmis papuoštas. Daug šviesos visur ir spindėjimo. Ir kareiviai sargybos stovi – tokie tiesūs ir su šalmiais ant galvų. Man gera rūpestingėje mamos globoje. Ir ne-

Paukščiukas narve. Piešė Daivutė Gilytė, 5 m. Lemonto Maironio lit. m-los mokinė

GALVOSŪKIO NR. 131 ATSAKYMAS

Apgauna ištroškusį kelevį dykumoje, tolumoje matomas švaraus vandens ežeras, apsuptas medžių. Jis skuba pirmyn ir netrukus pamato tik dykumos smėlį aplink jį.

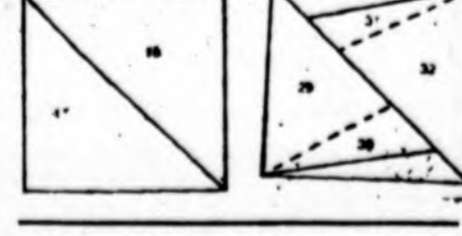
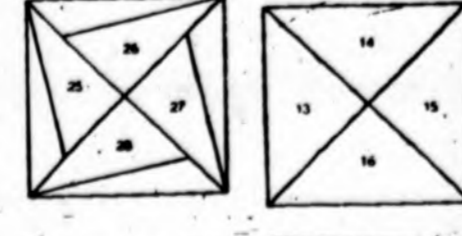
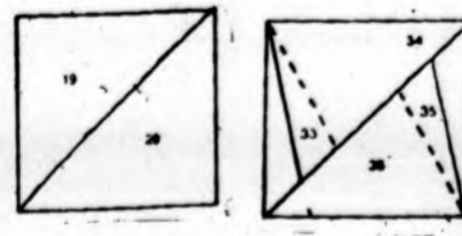
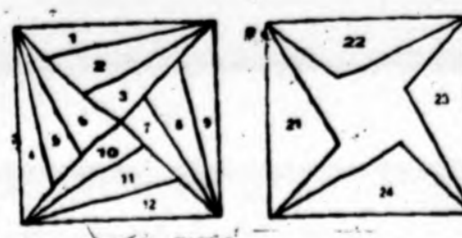
Tolumoje matytas ežeras buvo apgaulė – mirażas. Kaip atsitiko? Toji apgaulė pasireiškia, kai atmosfera žaidžia su šviesos spinduliais. Dykumoje yra tirtas oro sluoksnis virš žemės paviršiaus, kuris veikia kaip veidrodinis. Jame daiktai atsimaša – atsispindi. Mes to daikto tikrovėje nematome, bet matome to daikto vaizdą horizonte, kuris tiesiomis šviesos bangomis pasiekia mūsų akis. Jei tolumoje ore į tą „oro veidrodį“ atsispindi ežeras, mes matome to ežero mirażą.

Karštą dieną, jei pasieki kalno viršūnę ir galvoji, kad kelias prieš tave yra šlapias; tai yra mirażas. Ką matai yra šviesa iš viršaus, kuri susidaro karštam orui veikiant, ir atrodo, kad tai atsispindi nuo paties kelio. Mirażų būna ir jūrose. Kartais galima matyti laivus plaukiant danguje. Virš vandens yra šaltas oras, viršuje šiltas. Tolumos laivas yra už horizonto. Mes jį galime matyti, nes šviesos bangos ateina nuo laivo ir atsimaša šilto oro sluoksnyje.

Įdomių mirażų galima matyti Italijoje, Sicilijoje, Messina jlankeje. Mesinos miestas atsispindi danguje, matomos pilys kaip pasakojė. Italai tą mirażą vadina Fata morgana, nuo Morgan Le Fay, kuris išvaizdavo, kad piktos dvasios sukūrė tą mirażą.

GALVOSŪKIO NR. 132 ATSAKYMAS

Žiūrėkite brėžinėlius.

baisu tokioje žmonių spūstyje (susikimšime).

Pranas Naujokaitis (Bus daugiau)

GALVOSŪKIO NR. 133 ATSAKYMAS

Mokinys nusipirko krautuvėje 99 obuolius. Draugams išdalino 66 obuolius. Pats suvalgė 22 obuolius.

GALVOSŪKIO NR. 134 ATSAKYMAS

Pagal šv. Jono Evangeliją, šv. Jonas Krikštytojas, pakrikštijęs Jėzų, pasakė: „Štai Dievo Avinėlis, kuris atleidžia žmonių nuodėmes“. Taigi Dievo Avinėlis yra Jėzus. Avys dažnai būdavo aukojamos senais laikais. Jėzus irgi pats pasiaukojė už žmonių išganymą. Pirmaisiais krikščionybės laikais skulptūrose ir piešiniuose avys dažnai būdavo Jėzaus simbolis. Ir šandien bažnytinėse maldose yra minima: „Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes“...

GALVOSŪKIO NR. 135 ATSAKYMAI

1. Meteorologijos stočių duomenimis, Lietuvoje mažiausiai vėjuotos vietovės yra: Druskininkai, Varėna, Tauragė. Vėjuočiausia Lietuvoje pajūryje. Ten vėjo greitis arti 9 ar 10 metrų per sekundę. Vėjo greitis kitose vietovėse: Šilutės, Šilalės, Telšių, Raseinių ir Vilkaviškio apskrityse – 8 metrai per sekundę. Kauno, Šiaulių, ir Vilniaus apskrityse – 7 m per sekundę. Panevėžio, Ukmergės ir Švenčionių apskrityse – 6.5 m per sekundę. Lazdijų, Biržų, Utenos ir Zarasų apskrityse – 6 m per sekundę. 2. Seniausias Vilniuje paminklas yra prie Jovaro ir Konarskio gatvių. Šis paminklas, skirtas misionieriui Jacekui (m. 1257), buvo pastatytas 1430 metais Malinovskio sode už Trefurto namo, šalia kelio į Trakus. Šimtmečių eigoje, paminklo išvaizda keitėsi, kol nuo 1762 metų tapo barokiniu. Statula paskutinį kartą buvo išvario atstatyta 1900 metais, vadovaujant architektui Januševskui ir skulptoriui B. Balzukevičiui (Atgimimas Nr. 3, 1994.I.19, Vilnius, K. Umbraziūnas). 3. Pasaulyje aukščiausios moters Sandros Alen ūgis yra 2,318 metro, o aukščiausio vyro Stefeno Gryner ūgis 2.29 metro. (Respublika Nr. 16. 1993.XII.4, Vilnius). 4. Daugelio nustebimui, ypač anglų Sv. Rašto vertimuose, 4 Kar. 19 ir Izaijo 37 raštų tekstai yra visai vienodi. 5. Dievas, išvadydamas iš rojaus Adomą ir Ievą, apdovanojo juos kailio drabužiais (Pr. 3:21).

GALVOSŪKIS NR. 151 (Žiūrėkite brėžinėli)

Į brėžinio langelius, reikės įrašyti skaičius, kuriuos sužinosite atlikę nurodytus veiksmus. Skersai: 1. 72-36=? 3. 9x8=? 4. 50-25-5=? 5. 10x0=? 6. 121:11=? Žemyn: 1. 99:3=? 2. 4x2+4=? 3. 100x7+1=? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 152

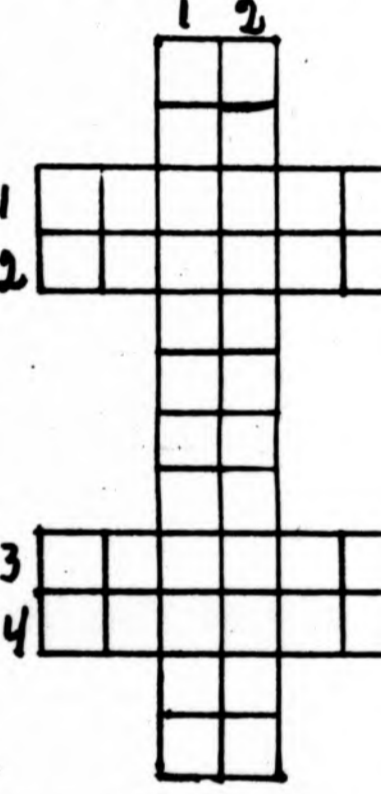
Koks žvėriukas negeria vandens? Atsiuntė Gaja Bublytė 5 taškai

GALVOSŪKIS NR. 153 (Žiūrėkite brėžinėlius)

Šios dvi gėlės, pamerktos ašochiuose, atrodo panašios, bet gerai išsitiūrė, atrasite 5 skirtumus. Tad suraskite juos! (5 taškai) Atsiuntė Gaja Bublytė

GALVOSŪKIS NR. 154 (Žiūrėkite brėžinėli)

Į kiekvieną Vyčio kryžiaus langelį įrašykite po raidę, kurios pagal duotas reikšmes sudarys žodžius. Žemyn: 1. Susisiekimo priemonė. 2. Kur gimė rašytoja ir pedagogė Marija Pečkauskaitė – Satrijos Ragana (vietovė vietininko linksnyje). Skersai: 1. Vyro vardas (vienas žymus lietuvis tuo vardu vadinasi). 2. Miestukas Kuršių Nerijoje. 3. Salos Ramiajame (Pacifike) vandenynė. 4. Uostas prie Adrijos jūros. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 155

1. Žmogaus rankraštyje atsispindi žmogaus charakteris. Mokslas, kuris tiria rašyseną arba braižą, vadinasi „Grafologija“. Nuo kurio laiko žmonija pradėjo domėtis grafologija? 2. Katino ir katės vaikas yra kačiukas. Šuns ir kalės vaikas – šuniukas. Ožio ir ožkos vaikas – ožiukas. Kaip vadinasi vaikai: avino ir avies, jaučio ir karvės, kuilio ir kiaulės, eržilo ir kumelės? 3. „Bald Eagle“ erelio plunksnos yra rudos, bet jo galva ir uodega yra balta. Šio erelio vaikai būna vienos spalvos – rudi. Po kiek laiko tų vaikų galva ir uodega tampa baltos spalvos? 4. Ar Napoleonas (1769 - 1821) mokojo važiuoti dviračiu? 5. Kas ir kada išrado dviratį? Kas į visus klausimus atsakys teisingai ir su platesniais paaiškinimais, gaus 10 taškų, o kas atsakys trumpai ir apytikriai – 5 taškus. Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis